

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 22 Ιουνίου 2019

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΑΝΟΣ ΚΑΤΣΙΜΙΧΑΣ

Ξένοι μουσικοί που
στέρησαν στα Χανιά

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Η μουσική γιορτάζει σε όλη την Ευρώπη και τα Χανιά δεν θα μπορούσαν να μείνουν... έξω απ' τον χορό! Πολλές, ενδιαφέρουσες και για όλες τις προτιμήσεις οι μουσικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται αυτές τις μέρες στην πόλη μας, σίγουρα αποτελούν πρώτης τάξης ερέθισμα για καλοκαιρινές εξόδους. Με αφορμή την Ευρωπαϊκή Γιορτή της Μουσικής, οι "διαδρομές" συνομιλούν με ξένους μουσικούς που ζουν, εργάζονται και διδάσκουν στα Χανιά, για την αξία της μουσικής, τη χαρά της διδασκαλίας και τις ιδιαιτερότητες της κρητικής μουσικής. Επίσης, συζητούν με τον Πάνο Κατσιμίχα, έναν από τους πιο αγαπημένους τραγουδοποιούς της γενιάς του, για το τραγούδι ως καθρέπτη της εποχής του αλλά και για τη δική του καλλιτεχνική διαδρομή.

22/6

Ζήνα,
Ευσέβιος,
Ευσεβεία

23/6

Αγίων Πάντων

25/6

Φεβρωνία,

26/6

Μακάριος

27/6

Πιερής,

Πιέρα

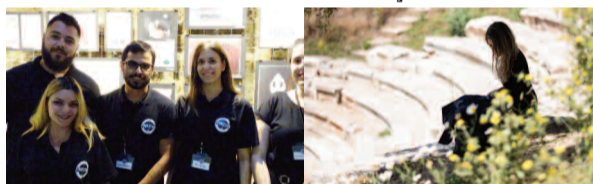
Σαμψών

28/6

Ανάργυρος,
Ανάργυρη,
Αναργυρούλα *
Γερμανός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Ξένοι μουσικοί
που στέριωσαν στα Χανιά

σελ. 6 ~ Συνέντευξη Πάνος

Κατσιμίχας

σελ. 7 ~ Παιδότοπος

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 - 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

ΚΑΙ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Η μουσική γιορτάζει

Συνεχίζονται σήμερα Σάββατο 22 Ιουνίου στα Χανιά οι εκδηλώσεις για την Ευρωπαϊκή Γιορτή Μουσικής. Στις 12 το μεσημέρι στην αρχή της Οδού Χάληδων μπροστά από την Δημοτική Πινακοθήκη στις 12 το μεσημέρι η Σόφι και ο Νίκος (Sofi & Nikos) θα "ταξιδέψουν" τον κόσμο μουσικά σε Rock & Blues ρυθμούς.

Στις 8.30 το βράδυ στην Πλατεία Μητροπόλεως η μουσική ομάδα του Γενικού Λυκείου Νέας Κυδωνίας που αποτελείται από τους Βαγγέλη Νταγκουνάκη: αρμόνιο, Εύα Παπανικολάκη: βιολί, Νίκη Ψυλλάκη: βιολοντσέλο, Γιώργο Παπαδάκη: ντραμς, Εμμανουήλ Ντερμανάκη: αρμόνιο, Νίκη Παπαδάκη: κιθάρα, Νότα Χιωτάκη: τραγούδι και τον Γκεοργκίεβ Μίλεν: ηχητικά θα μεταδώ-

σουν την νεανική τους διάθεση μέσω της μουσικής.

Στις 9 το βράδυ, πάλι στην πλατεία Μητροπόλεως, τη μουσική σκυτάλη θα πάρει το μουσικό συγκρότημα North Waves. Επίσης, την ίδια μέρα στις 7 το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση στο Άλσος των Αγίων Αποστόλων με τους μουσικούς Νέντα & Αφροδίτη.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ Μ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

Συναυλία με την παιδική χορωδία "Aurelius"

Συναυλία με την παιδική χορωδία αγοριών "Aurelius" του Καλφ, μία από τις σπουδαιότερες χορωδίες αγοριών της Γερμανίας, θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο 22 Ιουνίου στις 8 μ.μ. στο θέατρο "Μίκης Θεοδωράκης". Τη συναυλία διοργανώνει το Μουσικό Σχολείο Χανίων σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα και το Δήμο Χανίων. Είσοδος ελεύθερη

ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ "ΑΠΟΛΛΩΝ"

Αφιέρωμα στον Γιώργο Ζαμπέτα

Μουσική παράσταση θα πραγματοποιήσει το Πολυφωνικό Σύνολο Χανίων "Απόλλων" (Μικτή Χορωδία) στις 27 Ιουνίου στις 9 μ.μ. στο θέατρο της Ανατολικής Τάφρου με τραγούδια από το ρεπερτόριο του αξεχαστου Γιώργου Ζαμπέτα. Την 35μελή Μικτή Χορωδία του Πολυφωνικού Συνόλου θα πλαισιώσει όμηλός Ορχήστρα. Την επιλογή του Καλλιτεχνικού Προγράμματος, τη διασκευή των τραγουδιών, τη διδασκαλία - ενορχήστρωση και διεύθυνση της χορωδίας έχει ο Παύλος Μπαϊλάκης. Τη συναυλία παρουσιάζει η Άννα Μακράκη - Καρέλα. Τιμή εισόδου: 5 ευρώ.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ "PASSE-PARTOUT"

Μουσική παράσταση

Η ομάδα passe-partout παρουσιάζει τη μουσική παράσταση "κατ' εξοχήν" την Τρίτη 25 και την Τετάρτη 26 Ιουνίου στις 9:30 μ.μ. ακριβώς στον χώρο των πρώην Εκπαιδευτηρίων Παπαιωάννου, στην περιοχή των Δικαστηρίων. Ένα φιλόξενο ξέφωτο περιτριγυρισμένο από πολυκατοικίες με πρόσβαση από τις οδούς Πλάτωνος 3 και Κ. Μητσοτάκη 30.

Όπως επισμαίνεται στη σχετική ανακοίνωση, «η ομάδα passe-partout μας καλεί να ανακαλύψουμε μέσα στα τείχη της πόλης τις μικρές αυτές κοιτίδες που αλλάζουν τη διάθεσή μας, να συναντηθούμε παρέα κάτω από τα αστέρια και να συμμαχήσουμε σε μια βραδιά γεμάτη μουσική, φως και συναίσθημα. Επειδή υπάρχει πολύ περιορισμένος αριθμός καθι-

Φωτογραφία από παλαιότερη παράσταση των Passe Partout.

σμάτων, μπορείτε να φέρετε ψάθες, πετσέτες, σκαμπό, καρέκλες, ξαπλώστρες, στρώματα, παγκάκια, καναπέδες... Ακόμα και το κολατσιό σας. Σαν μια βόλτα στην εξοχή!.

Διάρκεια παράστασης: 60'

Η είσοδος είναι -φυσικά- ελεύθερη.

τεύχος 834
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":
Ελευθερία Μ. ΚουμήΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος
Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη, Ελένη ΦουντουλάκηΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Γεωργία Αδίκημενάκη, Δέσποινα
Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη,ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:
Νεκτάριος Κακατοσάκης
ΠΙΕΣΤΕΣ: Hussein Rajafitkhar,Γιάννης Περάκης,
Γιώργος Στεφανάκης
ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο
"Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniotika-nea.grΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καραϊσάκη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900Διαφημιστικό Τμήμα:
Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΣΤΟ ΚΑΜ

Δημιουργίες σπουδαστών του ΔΙΕΚ Χανίων

Εκπαιδευόμενοι του τμήματος Γραφιστικής του Δημόσιου ΙΕΚ Χανίων στο χώρο της έκθεσης.

Έργα γραφιστικής τέχνης, μακιγιάζ και αισθητικής, κομμωτικής αλλά και χειροποίητου κοσμήματος και πληροφορικής, δημιουργίες των εκπαιδευόμενων του Δημόσιου ΙΕΚ Χανίων παρουσιάζονται στο χώρο του ΚΑΜ μέχρι και την Κυριακή 23 Ιουνίου!

Πρόκειται για ένα δείγμα της δουλειάς που γίνεται στο ΔΙΕΚ και που συνοδεύεται και από μια σειρά από δράσεις.

Στην έκθεση μας μετέχουν όλα τα τμήματα του Δημόσιου ΙΕΚ. Χειροποίητου κοσμήματος, αισθητικής, κομμωτικής, γραφιστικής, πληροφορικής, μαγειρικής τέχνης. Το ΔΙΕΚ μπορεί να λειτουργήσει κάποιες από τις 123 ειδικότητες που έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο. Η φοίτηση είναι δωρεάν διαρκεί δύομισή χρόνια και ο καθένας μπορεί να ψηφίσει στην ιστοσελίδα μας για τις ειδικότητες που θα ήθελε να έχουμε από τον Σεπτέμβριο" δήλωσε στα "Χ.Ν." η διευθύντρια του ΔΙΕΚ Ευαγγελία Κακλιδάκη.

Την εκπαιδευτική χρονιά που πέρασε στο ΔΙΕΚ Χανίων παρακολούθησαν μαθήματα 200 καταρτιζόμενοι σε 12 τμήματα και στόχος του χρόνου να μπορέσει να δεχθεί ακόμα περισσότερους.

Τα "Χ.Ν." συνομίλησαν με εκπαιδευόμενους του τμήματος Γραφιστικής.

Στην έκθεση μας παρουσιάζονται έργα σπουδαστών του Δημόσιου ΙΕΚ, έργα που έχουμε κάνει όλη τη χρονιά. Σε ότι αφορά τον τομέα μου την γραφιστική πρόκειται για συνθέσεις που έχουν γίνει με το

χέρι ή ψηφιακά" αναφέρει η Γεωργία Μουντοκαλάκη, ενώ ο Αντώνης Τηγαλιτάκης επισημαίνει πως "στο τμήμα γραφιστικής συμμετέχουμε 13 άτομα, από 18 ετών και πάνω. Στις αφίσες που δημιουργήσαμε σταθήκαμε ιδιαίτερα σε θέματα που αφορούν την Τυπογραφία αλλά και την Κλιματική αλλαγή."

Αναφορικά με την επαγγελματική διέξοδο που δίνει το τμήμα Γραφιστικής η Γεωργία Μηνά επισημαίνει πως "μπορεί να εργαστεί σε διαφημιστικές, σε τυπογραφεία, στον κινηματογράφο, στην εικονογράφηση βιβλίων" ενώ ο Γιάννης Μαρινάκης επισημαίνει πως ο επισκέπτης της έκθεσης "θα δει πολλές δημιουργικές δουλειές,θα καταλάβει τι κάνουμε στο ΔΙΕΚ Χανίων και σε ότι αφορά εμάς τους γραφίστες θα αντιληφθεί γιατί είδους τέχνης μιλάμε". Τέλος η Αρετή Μεταξάκη αναφέρει πως "η γραφιστική ήταν μια συνειδητή επιλογή για μένα καθώς σου δίνει πολύ μεγάλες ευκαιρίες έκφρασης και δημιουργίας".

ΔΡΑΣΕΙΣ

Για σήμερα Σάββατο 22 Ιουνίου το τμήμα τουριστικών μονάδων θα παρουσιάσει την τάση των Low ABV Cocktails με τους εκπαιδευόμενους να δημιουργούν

και να παρουσιάζουν διάφορα προϊόντα. Η δράση αυτή θα λάβει χώρα από τις 6 το απόγευμα έως τις 10 το βράδυ.

Την ίδια ημέρα η ειδικότητα αισθητικής τέχνης και μακιγιάζ θα προσφέρει ένα δωρεάν ανοιξιάτικο μακιγιάζ τις ίδιες ώρες.

Την Κυριακή η ειδικότητα Μαγειρικής Τέχνης θα προσφέρει γλυκά εδέσματα από τις 6 έως τις 8 το απόγευμα.

Γ.ΚΩΝ.

ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΠΤΕΡΑΣ

“Αποχωρισμοί” με τη Σοφία Χιλλ

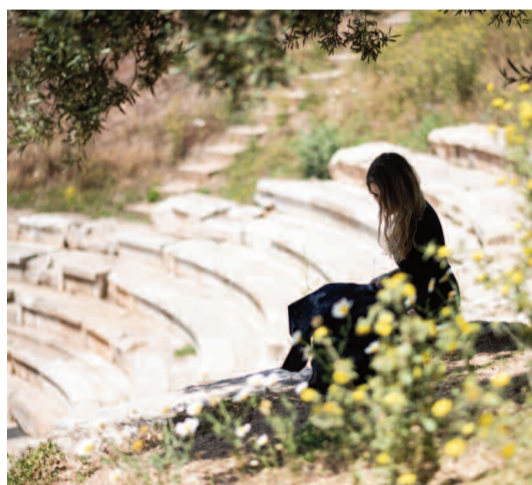
Παράσταση με τίτλο “Αποχωρισμοί”, με τη Σοφία Χιλλ, θα πραγματοποιηθεί το επόμενο Σάββατο 29 και την Κυριακή 30 Ιουνίου στις 8.30 το βράδυ στο αρχαίο θέατρο Απτέρας.

Την παράσταση οργανώνουν η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης/Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και την ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ και πρόκειται για την πρώτη ολοκληρωμένη θεατρική πράξη στο αρχαίο θέατρο Απτέρας, μετά την ανασκαφή και αποκατάστασή του.

Έμπνευση για τη δημιουργία αυτής της θεατρικής πράξης στο αρχαίο θέατρο αποτέλεσε η επιγραφή

επιτύμβιας στήλης του 3ου αιώνα μ.Χ. από νεκροταφείο της Απτέρας, όπου ο Νείκων αποχαιρετούσε με σπαραγμό τη νεαρή γυναίκα του Συμφέρουσα, καθώς, πρόωρα και αιφνίδια πέταξε σαν άνεμος μακριά στον κόσμο των νεκρών.

Είσοδος ελεύθερη για όσους έχουν δελτία εισόδου. Για όσους δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά μέσα θα διανεμηθεί περιορισμένος αριθμός δελτίων εισόδου στα γραφεία της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων από 24 έως 28/06/2019 (Νικολάου Πλαστήρα & Αποκορώνου | Στοά Βαρδινογιάννη - 4ος όροφος).

ΣΕ ΧΑΝΙΑ - ΣΟΥΔΑ ΚΑΙ ΣΤΑΛΟ

Καλοκαιρινές δραστηριότητες στις παιδικές βιβλιοθήκες

Ένα ιδιαίτερο, δημιουργικό καλοκαίρι υπόσχεται η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων για τους μικρούς της φίλους, με δύο συνεργασίες με πολλές δράσεις, εργαστήρια, παιχνίδια. Για 8η συνεχόμενη χρονιά στις Παιδικές Βιβλιοθήκες του Δήμου μας πραγματοποιείται η Καλοκαιρινή Εκστρατεία Ανάγνωσης & Δημιουργικότητας, με τίτλο: «Για φαντάσου...».

Φέτος, οργανώνεται από την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος σε συνεργασία με το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη και υλοποιείται από το Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών, που συμμετέχει και η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων.

Επίσης, θα πραγματοποιηθούν,

15 + 1 σενάρια εργαστηρίων για παιδιά με τίτλο: «Κουτί...

άνοιξε!».

Τα εργαστήρια σχεδιάστηκαν από την κοινωνιολόγο κα Ειρήνη Βοκοτοπούλου (Iriní Vokotopoulou) η οποία σε συνεργασία με το Δίκτυο Future Library και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, σχεδίασε όλες τις προηγούμενες καλοκαιρινές εκστρατείες, και την ομάδα του bookbook.gr (bookbook.gr).

Οι δράσεις θα πραγματοποιηθούν την καλοκαιρινή περίοδο από 24 Ιουνίου μέχρι 5 Σεπτεμβρίου 2019, για παιδιά ηλικίας 5 έως 14 χρόνων, στο χώρο των Παιδικών Βιβλιοθηκών Δημοτικού Κήπου, Σούδας και Σταλού.

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων ανακοινώνει το πρόγραμμα της πρώτης εβδομάδας. Σύντομα θα ανακοινωθεί το αναλυτικό πρόγραμμα του καλοκαιριού.

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

-Δευτέρα 24 Ιουνίου

11 π.μ.

Γιορτή έναρξης

«Κουτί ... άνοιξε» - Κουτιά και κουτάκια

15+1 κουτιά μικρά και μεγάλα που κρύβουν την περιγραφή των εργαστηρίων. Τα παιδιά πρέπει να σκεφτούν πάνω στην έννοια του κουτιού, να φανταστούν ένα δικό τους κουτί, να φέρουν στο μυαλό

τους συνώνυμες λέξεις του, να αναδείξουν τις ιδιότητες του και μέσα από όλα αυτά να εισαχθούν στο περιεχόμενο των εργαστηρίων που θα ακολουθήσουν το επόμενο διάστημα.

Με τη Ρούλα Τατσοπούλου, παιδαγωγό θεάτρου & Λίτσα Μαστορακάκη, βιβλιοθηκονόμο. Για όλα τα παιδιά 8.30 μ.μ.

Παράσταση Θεάτρου Σκιών: «Ο Καραγκιόζης και οι Βάτραχοι» σε συνεργασία με την ομάδα του ΓΕΛ Ακρωτηρίου, «Το Θέατρο Σκιών στο Σχολείο μας». Η παράσταση παρουσιάστηκε για πρώτη φορά από τον Ευγένιο Σπαθάρη το 1978 και αποτελεί μια πρωτοπο-

ριακή διασκευή της κωμωδίας του Αριστοφάνη «Βάτραχοι».

-Τετάρτη 26 Ιουνίου,

11 π.μ.

«Κουτί ... άνοιξε» - Τα κουτιά στις ιστορίες.

Με τη Θηρεσία Κατσιφαράκη, εκπαιδευτικό

Για παιδιά 5-8 ετών

-Πέμπτη 27 Ιουνίου

8 μ.μ.

Αφήγηση του λαϊκού παραμυθιού «Το Βασίλειο της Τύχης» από τη συλλογή «Παραμύθια από την Ισπανία», εκδόσεις Όπερα.

Το παραμύθι θα ντύσει χορευτικά η ομάδα Flamenco και θα χορέψουν οι κυρίες, Μαρίτα Περογιαννάκη, Μαρή Μα-

ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Βραδιά αφήγησης λαϊκού παραμυθιού

Βραδιά αφήγησης λαϊκού παραμυθιού για μικρούς και μεγάλους θα πραγματοποιηθεί στο Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Περιφερειακής Ενότητας Χανίων σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ την Τετάρτη 26 Ιουνίου (παγκόσμια ημέρα κατά των ναρκωτικών) στις 8.30 μ.μ. στο χώρο του Κέντρου στην οδό Μιχελιδάκη 17.

Ο τίτλος της εκδήλωσης είναι: «Ας ταξιδέψουμε μαζί στον Αφαλό της Γης, Αλήθεια ή Ψέματα ο καθένας σας θα το πει». Αφηγητές: Δήμητρα Βαλαβάνη, Νίκος Μπλαζάκης, Ρούλα Τατσοπούλου.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, η εν λόγω δράση έρχεται σαν γιορτινό κλείσιμο της ομάδας εκπαιδευτικών που πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Κέντρου τη φετινή σχολική περίοδο με θέμα: «Ο ρόλος του παραδοσιακού παραμυθιού στο σύγχρονο σχολείο».

Σκοπός του προγράμματος ήταν η ανάδειξη της συμβολής του λαϊκού παραμυθιού στη συναισθηματική, γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού αλλά και του ενήλικα.

Για περισσότερες πληροφορίες και συμμετοχές στα τηλέφωνα 2821028166, 2821051214. Το πρόγραμμα συντονίζει η Μαρία Επιτροπάκη, Κοινωνική Λειτουργός, εργαζόμενη στο Κέντρο Πρόληψης Χανίων.

νελίδου, Ελένη Βαϊραμίδου και Karla Skorjanc.

Αφήγηση παραμυθιού: Ρούλα Τατσοπούλου, παιδαγωγός θεάτρου

ΣΤΗ ΣΟΥΔΑ

Τρίτη 25 Ιουνίου, 11 π.μ.

«Κουτί ... άνοιξε» - Κουτιά και κουτάκια. Με τη Ρούλα Τατσοπούλου, παιδαγωγό θεάτρου & την Κατερίνα Βαρανάκη, βιβλιοθηκονόμο.

Για όλα τα παιδιά

ΣΤΟΝ ΣΤΑΛΟ

Τρίτη 25 Ιουνίου, 7 μ.μ.

Γιορτή έναρξης

«Κουτί ... άνοιξε» - Κουτιά και κουτάκια. Με τη Νίκη Γαλάνη, εθελόντρια & τη Ρούλα Τατσοπούλου, παιδαγωγό θεάτρου. Για όλα τα παιδιά

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΣΤΑΣΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Ξένοι μουσικοί που στέριωσαν στα Χανιά

» Με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής οι “διαδρομές” ακολουθούν τα βήματα ζωής 3 μουσικών

Εμαθαν τη γλώσσα της μουσικής από μικρά παιδιά. Πολύ πριν βρεθούν στην Ελλάδα και αρχίσουν να συλλαβίζουν τις πρώτες τους ελληνικές λέξεις. Ο λόγος για μουσικούς που γεννήθηκαν σε κάποια ξένη χώρα αλλά εδώ και χρόνια ζουν και δραστηριοποιούνται μουσικά στα Χανιά άλλοτε ως καθηγητές μουσικής κι άλλοτε μουσικοί σε ορχήστρες, μουσικά σύνολα ή μικρότερα σχήματα.

Με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα της Μουσικής που γιορτάζεται στις 21 Ιουνίου, οι “διαδρομές” ανοίγουν σήμερα μουσική... κουβέντα με τους Κωνσταντίνο Εντμοντ Αλέξι από την Αλβανία, τη Μαρία Σαράφοβα από τη Βουλγαρία και τον Αλεξέι Κιριτσένκο από τη Ρωσία.

ΜΑΡΙΑ ΣΑΡΑΦΟΒΑ

«Ένα θεσπέσιο δώρο»

«Η μουσική είναι ένα θεσπέσιο δώρο», λέει στις διαδρομές η καθηγήτρια βιολοντσέλου Μαρία Σαράφοβα, η οποία ζει στα Χανιά και εργάζεται τα τελευταία τρία χρόνια στο Μουσικό Σχολείο Χανίων.

Γεννήθηκε στη Σόφια της Βουλγαρίας και το 1988 αποφοίτησε από τη Μουσική Ακαδημία Σόφιας με ειδικότητα Βιολοντσέλου, τελειώνοντας την ορχηστρική και την παιδαγωγική κατεύθυνση. Έχει εργαστεί σε διάφορες ορχήστρες και σύνολα μουσικής δωματίου. Το 1991 ήρθε στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων, καλεσμένη από τον αείμνηστο Δημήτρη Καψωμένο καλλιτεχνικό διευθυντή του Ωδείου εκείνα τα χρόνια. Αρχικά δίδασκε πιάνο και αρμόνιο. Το 1993 δημιουργήθηκε η τάξη «βιολοντσέλου και έτσι σταδιακά η κα Σαράφοβα συμμετείχε στην μουσική ζωή της πόλης αλλά και του υπόλοιπου νησιού καθώς από το 2002 εργάζεται στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ως αναπληρώτρια στα Μουσικά Γυμνάσια του Ρεθύμνου, του Ηρακλείου κ.ά.

«Από την οικογένεια μου, η αδελφή μου επίσης έπαιζε βιολοντσέλο και με κάποιο τρόπο την ακολούθησα. Επειτα όσο υπήρχε ο δικός μας κόσμος, εννοώ του ανατολικού μπλοκ όπως λέγεται, αλλά και σε όλα τα Βαλκάνια είτε Ρουμανία, Σερβία κ.ά. υπήρχε μια έμφαση στη μουσική παιδεία, με την απαραίτητη κρατική στήριξη» αναφέρει η κα Σαράφοβα.

«Η μουσική πραγματικά προσφέρει στην ψυχή του ανθρώπου. Εγώ όταν παίζω πιάνο ή βιολοντσέλο νοιώθω πάντα καλύτερα. Η μουσική εξημερώνει τα ήθη. Είναι η πιο αφηρημένη, η πιο ανώτερη τέχνη, γιατί είναι στο ελάχιστο συνδεδεμένη με την ύλη. Η μουσική είναι ήχοι και οι ήχοι δεν... πιάνονται» επισημαίνει ενώ μιλώντας για την κρητική μουσική κουλτούρα τονίζει ότι: «το νησί έχει μια πολύ δυνατή, ζωντανή παράδοση. Η Κρητική μουσική είναι ξεχωριστή, έχει τον δικό της πολύ συγκεκριμένο ορισμό. Είναι ανεπανάληπτη, μοναδική».

Όταν μιλά για το Μουσικό σχολείο, το πρόσωπό της πραγματικά φωτίζεται: «το Μουσικό

σχολείο αποτελεί ένα από τα πολύ καλά μουσικά σχολεία. Τα παιδιά ασχολούνται με την μουσική γιατί πραγματικά αγαπούν αυτήν την τέχνη. Όλοι έχουν μια κοινή απασχόληση και αυτό τους ενώνει. Υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά που θέλουν να έρθουν στο Μουσικό σχολείο, κι αυτό είναι κάτι το πολύ ελπιδοφόρο».

Στην φωτ. η Μαρία Σαράφοβα, μαζί με μέλη του μικρο quintet, ένα σύνολο μουσικής δωματίου από ξύλινα και έγχορδα μουσικά όργανα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΝΤΜΟΝΤ ΑΛΕΞΙ

«Είναι η... ζωή μου»

Το «μικρόβιο» της μουσικής το κόλλησε από όταν ήταν μικρό παιδάκι. Στην πόλη Φιέρι της Αλβανίας έκανε τα πρώτα του μουσικά βήματα. Οι γονείς του διέκριναν την κλίση που είχε στη μουσική από όταν ήταν στο νηπιαγωγείο. Εξί χρονών έδωσε εξετάσεις και μπήκε στο μουσικό σχολείο. «Στο μουσικό σχολείο είχαμε να επιλέξουμε ανάμεσα σε βασικά όργανα. Βιολί, βιολοντσέλο και πιάνο. Εγώ επέλεξα το βιολί», σημειώνει ο Κωνσταντίνος Εντμοντ Αλέξι.

Ολοκληρώνοντας το Δημοτικό, έδωσε ξανά εξετάσεις και πέρασε στο μουσικό Γυμνάσιο. Τότε αποφάσισε να ασχοληθεί με τη βιόλα. Οι σπουδές του στην κλασική μουσική συνεχίστηκαν στη Μουσική Ακαδημία των Τιράνων όπου αποφοίτησε το 1989. Η σχέση του με τη μουσική έγινε πλέον επάγγελμα. Αρχικά εργάστηκε ως βοηθός του καθηγητή του στην Ακαδημία, ωστόσο, για πολιτικούς λόγους το καθεστώς αποφάσισε να τον... επαναφέρει στη γενέτειρά του όπου ξεκίνησε να διδάσκει σε ένα χωριό.

Στα τέλη της δεκαετίας του '80 οι πολιτικές εξελίξεις ήταν ραγδαίες. Το κομμουνιστικό καθεστώς στην Αλβανία κατέρρευσε. Ο Εντμοντ τον Σεπτέμβριο 1991 αποφασίζει να έρθει οικονομικός μετανάστης στην Ελλάδα και συγκεκριμένα τα Χανιά. «Στην αρχή δούλεψα στην οικοδομή. Μέχρι που το '92 άνοιξε μια θέση στο Βενιζέλειο Ωδείο και έπιασα δουλειά», θυμάται. Από τότε μέχρι και σήμερα εργάζεται ως καθηγητής στο Βενιζέλειο Ωδείο, ενώ παράλληλα συνεργάζεται με ορχήστρες και μουσικά σχήματα. Μεταξύ αυτών έχει συνεργαστεί με την Ορχήστρα Εγχόρδων του Δήμου Χανίων "Sinfonietta" υπό τη διεύθυνση του Αλέξανδρου Μυράτ, τη Συμφωνική Ορχήστρα Ηρακλείου υπό τη διεύθυνση του Παναγιώτη Φουρναράκη, τους "Vamos Ensemble" κ.ά.

«Βεβαίως όλα αυτά τα χρόνια έχω δουλέψει και τη νύχτα, στη "Μικρή Σκηνή" αλλά και σε πολλά άλλα μαγαζιά. Με αυτό τον τρόπο γνώ-

ρισα και το ελληνικό ρεπερτόριο, το ελληνικό τραγούδι», τονίζει. Η ελληνική μουσική πραγματικότητα διέφερε αρκετά από τα όσα είχε ζήσει στην Αλβανία, υπογραμμίζει καθώς ανατρέχει στα πρώτα χρόνια που ήρθε στη χώρα μας. «Στην Αλβανία τα πράγματα ήταν πολύ αυστηρά. Ετσι κι αλλιώς στη μουσική και ειδικά στο βιολί επιβάλλεται να υπάρχει μεγάλη πειθαρχία. Αυτό δεν μπορούσα να το βρω εδώ και αρχικά εκνευριζόμουν. Ζητώ συγγνώμη αλλά δεν το έκανα επίτηδες. Ετσι είχα μάθει από μικρό παιδί. Το θέμα, ωστόσο, είναι ότι στην Ελλάδα υπάρχουν ταλέντα, παιδιά με μουσικό αυτί, αλλά δεν βοηθάει το σύστημα. Ελάχιστα παιδιά βλέπουν τη μουσική σαν επάγγελμα και εδώ που τα λέμε δεν υπάρχουν πολλές προοπτικές για να ζήσει κάποιος από αυτό στην Ελλάδα», επισημαίνει.

Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα εξακολουθεί να υστερεί σοβαρά σε μουσικές υποδομές και κλασική μουσική παιδεία σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. «Στην Αλβανία επί κομμουνιστικού καθεστώτος κάθε πόλη είχε τη δική της συμφωνική ορχήστρα. Μικρή, μεγάλη δεν έχει σημασία, σημασία είχε ότι γίνονταν συναυλίες και ο κόσμος άκουγε μουσική. Κι όλο αυτό γινόταν λόγω των μουσικών σχολείων που τα παιδιά μάθαιναν μουσική και μπορούσαν να παίξουν ένα όργανο ανεξάρτητα αν συνέχιζαν τις σπουδές τους πάνω στη μουσική», αναφέρει ο Εντμοντ.

Πέρα από τη διδασκαλία της κλασικής μουσικής στο Ωδείο, η επαφή του με την ελληνική λαϊκή μουσική υπήρξε μια ενδιαφέρουσα εμπειρία η οποία δεν έκρυβε πολλές δυσκολίες για τον ίδιο λόγω της κοινής αναφοράς που έχει στη βυζαντινή μουσική και σε λαϊκούς δρόμους που γνώριζε από τη μουσική παράδοση της χώρας του.

Αντίθετα η κρητική μουσική παραμένει μέχρι και σήμερα για τον Εντμοντ μια ανεξερεύνητη περιοχή: «Είναι κάτι που δεν μπορώ να το πλησιάσω. Νομίζω ότι για παίξει κανείς κρητικά

πρέπει να έχει γεννηθεί εδώ. Δεν είναι ότι τεχνικά δεν μπορώ να παίξω αλλά αισθάνομαι ότι για να παίξεις αυτή τη μουσική θα πρέπει πρώτα να μάθεις να τη χορεύεις. Αν το πλησιάσεις μόνο τεχνικά δεν θα μπορείς να σταθείς καλά απέναντι στον άλλο που χορεύει».

Λίγο πριν κλείσουμε τη κουβέντα μας ρωτάω τον Εντμοντ τι είναι για εκείνον η μουσική: «Είναι η ζωή μου. Μπορεί όταν ξεκίνησα να μην φανταζόμουν τι θα ακολουθήσει αλλά τώρα για εμένα είναι τα πάντα!».

ΑΛΕΞΕΪ ΚΙΡΙΤΣΕΝΚΟ

«Η μαγεία των Κρουστών»

«Για μένα ως δάσκαλο κρουστών η μεγαλύτερη ευτυχία είναι να επιστρέφει μετά από χρόνια κάποιος μαθητής σου και να σου λέει "δάσκαλε να συνεχίσουμε..."» λέει ο Αλεξέι Κιριτσένκο, ντράμερ και καθηγητής κρουστών στο Βενιζέλειο Ωδείο με πολύ μεγάλη εμπειρία στις ζωντανές εμφανίσεις.

Δεν είναι τυχαίο ότι έχει 25 μαθητές κάθε χρόνο, ανάμεσα τους και πολλά κορίτσια. «Ξέρετε πολλές κόσμος πιστεύει ότι τα κρουστά, τα ντραμς είναι κάτι εύκολο σε σύγκριση με την κιθάρα ή το πιάνο. Όταν όμως αντιληφθούν ότι για να παίξεις απαιτείται ο τέλειος συγχρονισμός όλων των άκρων σου χέρια, πόδια τότε καταλαβαίνουν τι σημαίνει πραγματικά ντραμς» τονίζει καθώς τον συναντάμε στο χώρο όπου κάνει τα μαθήματα του.

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Σιβηρία. Ηλθε σε επαφή με τη μουσική μέσα από ένα ραδιόφωνο τύπου "Ρήγα" της εποχής που έπιανε σταθμούς από όλον τον κόσμο. «Σε ηλικία 4-5 ετών είχα βάλει το κεφάλι μέσα στο ραδιόφωνο για να μάθω από πού βγαίνει αυτή η μουσική» αφηγείται γελώντας. «Ακούγαμε σύγχρονους αλλά και κλασσικούς συνθέτες της ΕΣΣΔ, ακούγαμε όμως και ξένη μουσική μέσα από το ραδιόφωνο. Αργότερα παίρναμε και βινύλια, θυμάμαι ο αδελφός μου είχε αγοράσει ελτον Τζον, Πωλ Μακάρτι κ.ά. Κάποια στιγμή μετακομίσαμε στην Τασκέντ στο Ουζμπεκιστάν και εκεί ζούσαν χιλιάδες Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες. Τη δεκαετία του '80 πολλοί από αυτούς γύρισαν πίσω στην Ελλάδα και θυμάμαι που

Ο Αλεξέι Κιριτσένκο, ντράμερ και δάσκαλος κρουστών.

είχαμε βρει τότε ως παιδιά σε ένα σπίτι που έμεναν Έλληνες που είχαν φύγει ένα παλιό γραμμόφωνο και μια κούτα με 100 βινύλια που ήταν δημοτικά ελληνικά τραγούδια. Μου άρεσαν πάρα πολύ γιατί μου θύμιαν τραγούδια από ρωσικές χορωδίες. Βέβαια δεν ήξερα τι έλεγαν τότε αλλά μου άρεσαν...».

Πρωτοήλθε σε επαφή με τα ντραμς

σε μια Λέσχη νεολαίας στην Τασκέντ όπου μεγαλύτερα παιδιά έφτιαχναν τις δικές τους μπάντες και έπαιζαν μουσική. «Στην αρχή ήθελα να παίξω μπάσο, επειδή όμως ήθελε και ένας άλλος φίλος αποφάσισα να ασχοληθώ με τα κρουστά. Πέρασα οντισιόν για να μπω στο Ωδείο, πολύ δύσκολη με εξετάσεις, έπειτα 4 χρόνια στην Κρατική Μουσική Σχολή, σε

Στρατιωτικές μπάντες την περίοδο της θητείας μου στο στρατό. Στην Ελλάδα βρέθηκα μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ στα 1991. Είχα έλθει στην Ελλάδα στα πλαίσια μια περιοδείας. Ξέραμε πολλά πράγματα για την Ελλάδα γιατί είχαμε διδαχθεί στο σχολείο για τον πολιτισμό της.

Εδώ βέβαια ήλθαμε για δουλειά και τότε θυμάμαι ότι ξεκινήσαμε να

παίζουμε σε ένα μαγαζί που αν θυμάμαι καλά πρέπει να λέγονταν "Λας Βέγκας" απέναντι από το "Χανιά by night". Παίζαμε και ξένη και ελληνική μουσική. Ήμουν ευχαριστημένος, αν και αυτό που δεν μου άρεσε καθόλου ήταν το ωράριο. Το να παίζεις 6-7 ώρες συνέχεια μέχρι το πρωί είναι ανελέητο» αφηγείται.

Τον ρωτάμε για πράγματα που την εποχή εκείνη του φάνηκαν ασυνήθιστα, όντας μουσικός με κλασική, τζαζ και ροκ παιδεία να παίζει σε "σκυλάδικα". «Ήταν μια δουλειά τι να κάνεις; Ασυνήθιστα τώρα... ήταν ένας πυροβολισμός που είχε πέσει στο μαγαζί. Ξέρεις πυροβολισμός για γλέντι! Πώς αντέδρασα; Βασικά δεν πυροβόλουσαν εμάς επομένως είπα Ο.Κ. Βέβαια ήταν πυροβολισμός μέσα σε κλειστό μαγαζί! Ήταν εκείνη την εποχή η νύχτα στην Ελλάδα... Western κανονικό. Τώρα τα πράγματα ευτυχώς έχουν ηρεμήσει».

Στη συνέχεια ήλθε η δουλειά στο Ωδείο και πολλές ενδιαφέρουσες μουσικές εμφανίσεις με τζαζ και όχι μόνο σχήματα. «Κακό είδος μουσικής δεν υπάρχει. Η μουσική είναι μία αυτό πιστεύω» λέει.

Πολλοί πιστεύουν ότι ο ντράμερ είναι ο "ριγμένος" ενός συγκροτήματος, πάντα βρίσκεται πίσω, δεν είναι τόσο προβεβλημένος, ποια η άποψή σου; «Ο ντράμερ είναι ο αρχηγός της μπάντας. Αν είναι κακός ο ντράμερ όλη η μπάντα θα ακούγεται χάλια ανεξάρτητα την ποιότητα των άλλων μουσικών, γιατί ο ντράμερ ελέγχει τον ρυθμό. Ολο το συγκρότημα μπορεί να είναι σε ευφορία και σε έκσταση παίζοντας αλλά ο ντράμερ πρέπει να είναι cool γιατί αυτός κρατάει όλο τον ρυθμό» απαντάει.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Μαζί με τον αδερφό του Χάρη έχουν “σφραγίσει” το σύγχρονο ελληνικό τραγούδι και το άρωμα από τα “Ζεστά Ποτά” κρατάει ακόμα. Τραγούδια τους όπως το “Γέλα πουλί μου”, “Φάνης”, “Νύχτωσε Νύχτα”, “Μάρκος και Άννα”, “Μη γυρίσεις”, “Η μοναξιά του σχοινοβάτη”, “Του έρωτα” εξακολουθούν να συγκινούν και να κερδίζουν το στοίχημα με τις νεότερες γενιές.

ΠΑΝΟΣ ΚΑΤΣΙΜΙΧΑΣ

«Το τραγούδι είναι καθρέπτης της εποχής του»

Ο Πάνος Κατσιμίχας δεν χρειάζεται συστάσεις. Αν και χωρίς τη σκηνική συντροφιά του Χάρη, τώρα και πολλά χρόνια, συνεχίζει κάθε καλοκαίρι να είναι πιστός στο ραντεβού του με το κοινό, περιοδεύοντας σε όλη την Ελλάδα και χαρίζοντάς μας στιγμές μουσικής μαγείας... Λίγες ημέρες πριν εμφανιστεί στα Χανιά, την Τετάρτη 26 Ιουνίου στο θέατρο της Ανατολικής Τάφρου, όπου θα μοιραστεί τη σκηνή μαζί με τους Βασίλη Καζούλη και Δημήτρη Καρρά, οι «Διαδρομές» μίλησαν με τον Πάνο Κατσιμίχα για το ελληνικό τραγούδι, τον στίχο, τη διαχρονική «αλλεργία» των δίδυμων αδερφών απέναντι στο life - style αλλά και το φιλότιμο που είναι ζητούμενο στην ελληνική πολιτική σκηνή...

Στα Χανιά θα σας δούμε μαζί με τον Βασίλη Καζούλη και τον Δημήτρη Καρρά. Πώς προέκυψε αυτή η συνεργασία;

Κάποιο βράδυ πριν δυο χρόνια, πήγα κατά τύχη σε ένα μαγαζί, όπου τραγουδούσε ο Βασίλης ο Καζούλης. Λέω «κατά τύχη» γιατί βρέθηκα εκεί σχεδόν αναγκαστικά, προσκεκλημένος στα γενέθλια ενός παλιού αγαπημένου μου φίλου...που επέμενε. Κατά περίεργο τρόπο, ενώ πήγα κακόκεφος, στο τέλος της βραδιάς, διαπίστωσα ότι είχα περάσει υπέροχα και η διάθεσή μου είχε εντελώς αλλάξει, ακούγοντας όλο το βράδυ τα φωτεινά, αθώα, ειλικρινή τραγούδια του «Μπίλη». Σκέφτηκα λοιπόν: «τι ωραία! “χειμωνιάτικος” εγώ, “καλοκαιρινός” ο Βασίλης, γιατί να μην τραγουδήσω μαζί του το καλοκαίρι που έρχεται;». Του το πρότεινα επί τόπου και κάναμε πέρσι το καλοκαίρι μια μικρή περιοδεία, όπου περάσαμε όχι μόνο εμείς πολύ καλά, αλλά και ο κόσμος που μας άκουσε. Φέτος, λοιπόν, με δική μου πρωτοβουλία, συνεχίζουμε μαζί το καλοκαίρι, αυτό που άρχισε πέρσι. Ο Δημήτρης ο Καρράς, είναι ένας νέος τραγουδοποιός και ερμηνευτής, που τον γνώρισα πηγαίνοντας να γράψω κάτι στο στούντιό του, το «Παζλ», στα Πατήσια και είναι μαζί μας, γιατί κατ' αρχάς είναι ταλαντούχους και ακόμα περισσότερο, γιατί ταιριάζουν τα χνώτα μας και τον γουστάρω.

Μαζί με τον αδερφό σας Χάρη δημιουργώντας τον θρυλικό πια δίσκο «Ζεστά Ποτά» ανοίξατε τη δεκαετία του '80 έναν καινούριο δρόμο στο ελληνικό τραγούδι. Ακολούθησαν τον δρόμο αυτό αρκετοί, καλοί τραγουδοποιοί. Σε αντίθεση με εκείνες τις εποχές σήμερα αισθάνομαι ότι επικρατεί μια «αμχανιά» στην ελληνική μουσική δημιουργία. Είναι έτσι; Κι αν ναι, τι λείπει;

Το τραγούδι, ήταν και θα είναι πάντα ο καθρέφτης της εποχής του. Αισθητικά, καλλιτεχνικά, κοινωνικά, πολιτικά, όπως και να το πάρεις, οι κοινωνίες κάθε εποχής, αναγνωρίζουν μέσα σε αυτόν τον καθρέφτη, τον εαυτό τους. Όμως μοιραία, οι εποχές και οι κοινωνίες αλλάζουν και έρχεται κάποια στιγμή, που ο καθρέφτης θαμπώνει, ξεθωριάζει και η κοινωνία δε μπορεί πια να δει μέσα του τον εαυτό της. Κάτι λείπει...

Τότε ακριβώς, είναι η στιγμή που πρέπει να εμφανιστεί η καλλιτεχνική προσωπικότητα, που αγνοώντας τα τετριμμένα και την πεπατημένη, θα εκφράσει με θάρρος και ευκρίνεια την εποχή της και θα φέρει την καινούρια γλώσσα, τις καινούριες φόρμες και την καινούρια αισθητική. Ακούστε κάποια ονόματα. Βαμβακάρης, Τσιτσάνης, Θεοδωράκης Χατζιδάκις, η γενιά των Μικρούτσικου, Λοΐζου, Μαρκόπουλου, ο Μ. Ρασούλης και όσοι ακολούθησαν, είναι μια βαριά, αδιάρρηκτη αλυσίδα, που οι κρίκοι της, είναι αυτές οι μοναδικές καλλιτεχνικές προσωπικότητες. Καθένας από αυτούς, βοήθησε με τον τρόπο του, να αλλάξουν τα πράγματα, και μέσα από το έργο του, βοήθησε τις εποχές να προσδιορίσουν ξανά και ξανά τον καινούριο τους εαυτό.

Τέλος -και μόνον επειδή εσείς το αναφέρατε- αν η ιστορία αποφασίσει κάποτε, ότι τα «Ζεστά Ποτά» αποτελούν μέρος αυτής της «ιερής αλυσίδας», τότε σας ορκίζομαι, ότι εγώ κι ο Χάρης, θα μπορούσαμε να πεθάνουμε αύριο, ευτυχισμένοι.

Ακούγοντας τα τραγούδια σας παρατηρεί κανείς τη σημασία που δίνετε στον στίχο. Είναι φανερό ότι αποφεύγετε τις ευκολίες, αποφεύγετε στίχους «θολούς» και

«Αυτό που πρέπει να έχει ένα καλό στιχάκι για να μπορεί να σταθεί, είναι να έχει γραφτεί από κάποιον που αφενός έχει το ταλέντο να γράψει στίχους και αφετέρου έχει επίγνωση, πότε κάτι που έγραψε είναι δημοσιεύσιμο και πότε όχι»

«δθέν» που έχουν πολύ ταλαιπωρήσει το σύγχρονο ελληνικό τραγούδι. Τι πρέπει να έχει κατά τη γνώμη σας ένα καλό στιχάκι για να μπορεί να σταθεί;

Εχω μέσα στα χρόνια διαβάσει εκατοντάδες άρθρα και έχουν γραφτεί δεκάδες αναλύσεις και πραγματείες, πάνω σε αυτό το ερώτημα. Δε σκοπεύω να φιλοσοφήσω άσκοπα, οπότε θα απαντήσω όσο γίνεται πιο απλά, με κίνδυνο ακόμα και να παρεξηγηθώ. Αυτό που πρέπει να έχει ένα καλό στιχάκι για να μπορεί να σταθεί, είναι να έχει γραφτεί από κάποιον που αφενός έχει το ταλέντο να γράψει στίχους και αφετέρου έχει επίγνωση, πότε κάτι που έγραψε είναι δημοσιεύσιμο και πότε όχι. Κι εδώ πιθανότατα μπορεί να προκύψει το ερώτημα: Μα...αυτό που λες περί ταλέντου, δεν είναι ρατσιστικό; Φυσικά και είναι, απαντώ, όμως κι εγώ θα ήθελα να μπορούσα να παίζω τη μπάλα που παίζει ο Μέσι, αλλά δεν έχω το ταλέντο του. Είμαι ρατσιστής εναντίον του εαυτού μου;

Σε όλη την καλλιτεχνική σας διαδρομή μείνατε μακριά από το παιχνίδι των δημοσίων σχέσεων. Σπάνια βγαίνετε στο «γυαλί» και πάντα μακριά από όλο αυτό το life - style που θέλει τους καλλιτέχνες να πουλάνε κουτσομπολιά από την προσωπική τους ζωή. Την «πληρώσατε» αυτή τη στάση σας ή σας βοήθησε να έχετε μια πιο ειλικρινή και ουσιαστική σχέση με το κοινό;

Τελικά, τόσα χρόνια μετά, αποδεικνύεται, ότι δικαίως ήμασταν υπερήφανοι για το είδος του κοινού που μας άκουγε και μας αγαπούσε. Υπήρξε μια ευτυχής συγκυρία. Από τη μία εμείς, που δε θέλαμε να παίξουμε το παιχνίδι των δημοσίων σχέσεων και της διαρκούς παρουσίας μας στο «γυαλί» και από την άλλη, οι άνθρωποι που άκουγαν και εκτιμούσαν τα τραγούδια μας. Το δικό μας κοινό, δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ για την προσωπική μας ζωή, το life style και τα κουτσομπολιά. Μας αγαπούσαν και μας αγαπάνε ακόμα, παρότι μας έβλεπαν σπάνια στην τηλεόραση. Ηταν

μια σχέση ειλικρινής, ουσιαστική και τίμια και είμαστε πάντα υπερήφανοι και ευτυχείς γι' αυτό.

Από τις δουλειές σας δεν έλειψαν ποτέ οι πολιτικές αναφορές. Πώς θα περιγράφατε την κατάσταση που βιώνουμε σήμερα και σε τι ελπίζετε;

Αυτό που δυστυχώς βιώνουμε στη σημερινή Ελλάδα, αποδίδεται μόνο με μία λέξη. Αδιέξοδο. Είμαστε κυριολεκτικά στη θέση της χώρας, που έχασε πόλεμο και παραδόθηκε άνευ όρων. Με ανύπαρκτη εθνική κυριαρχία, ανύπαρκτη οικονομία, άθλια δημόσια παιδεία, άθλια δημόσια υγεία, διχασμένοι, καταχρεωμένοι, χωρίς ηθικό και αξιοπρέπεια και ένα τεράστιο κύμα μετανάστευσης. Θα μπορούσα να λέω μέχρι μεθαύριο, αλλά δεν έχει νόημα. Τα ξέρουμε όλοι αυτά. Με δυο λόγια, είμαστε (τηρουμένων των αναλογιών) στην κατάσταση της μεταπολεμικής-μετεμφυλιακής Ελλάδας του 1950. Τόσο χάλια. Οπότε σε τι να ελπίζω; Εύχομαι μόνο τα απολύτως εφικτά, το απολύτως minimum. Εύχομαι αυτοί που θα προκύψουν από την ψήφο μας τον Ιούλιο, έστω κι αν δεν είναι οι υπερ-ήρωες, οι υπεράνθρωποι που θα μας σώσουν, εύχομαι τουλάχιστον... δύο δρόμα ... ειλικρίνεια και φιλότιμο. Ζητώ πολλά;

Η συναυλία

Η συναυλία των Πάνο Κατσιμίχα, Βασίλη Καζούλη και Δημήτρη Καρρά, θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 26 Ιουνίου στο θέατρο της Ανατολικής Τάφρου στις 9.30 το βράδυ. Τη συναυλία διοργανώνει το «Δίκτυο Fm». Γενική είσοδος 14 ευρώ, προπώληση 12 ευρώ. Σημεία προπώλησης: Γραφεία Τουρισμού Γελασάκης (πλατεία 1866 και Σούδα), Βιβλιοπωλείο «Μικρό Καράβι» και στο κίосκι του Δήμου.

παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

3ο Δημ. Σχ. Κισιάμου

Τα πρώτα “Μυστικά του Θρανίου” της περασιμένης χρονιάς

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
«Όσα έχουμε φυλαγμένα στ’ αμπάρια του πλοίου μας, θα τα ξεδιπλώσουμε στις σελίδες που ακολουθούν κι ελπίζουμε να πάρετε μια γεύση από το δικό μας μαγευτικό ταξίδι.

Πρώτος σταθμός, τα ιστορικά κτίρια - στολίδια και η ιστορία του φρουρίου της πόλης μας. Επόμενος σταθμός είναι οι τρεις σπουδαίοι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν στον ελληνικό χώρο: κυκλαδικός, μινωικός, μυκηναϊκός. Η αναφορά στις παγκόσμιες ημέρες ατόμων με αναπηρία και ειρήνης, αποτελούν τον τρίτο προορισμό μας. Κάνοντας ένα σύντομο πέρασμα από “ξένα” λιμάνια, επιστρέψαμε ξανά στις ρίζες μας, ακολουθώντας την κόκκινη κλωστή ακούσαμε λογής - λογής

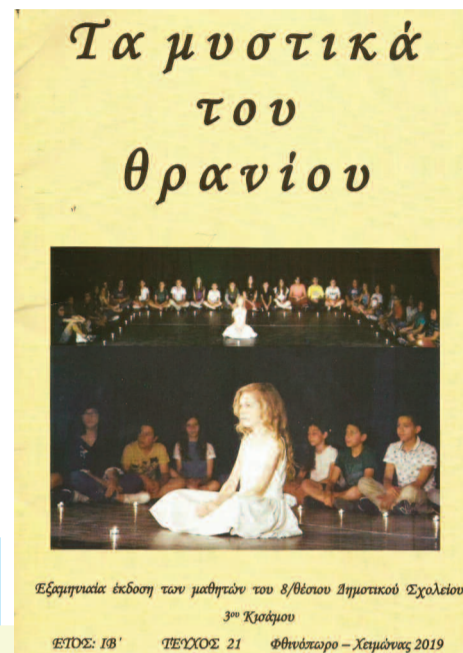
παραμυθία στην Παιδική - Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων και επιστρέφοντας στην πόλη μας, επισκεφθήκαμε το Γερμανικό Νεκροταφείο και το Μουσείο Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, που επισφράγισαν μια μαύρη σελίδα του ανθρώπινου γένους κατά τον προηγούμενο αιώνα.

Κάπου στη διαδρομή ανταμώσαμε ξανά με τους παλιούς συνταξιδιώτες μας, τα περσινά μας εκτάκια, που αποδέχτηκαν την πρόσκληση του Πρώτου Πολίτη της χώρας, κ. Παυλόπουλου και, βάζοντας τα σκολινά τους, διάβηκαν τις πόρτες του Προεδρικού Μεγάρου όπου δέχτηκαν τα συγχαρητήρια για τη βράβευσή τους».

Τα που γράφουν, μεταξύ άλλων προλογί-

ζοντας το με αρ. 21 τεύχος του γνωστού “παραδειγματικού” και “υποδειγματικού” περιοδικού τους “Τα μυστικά του θρανίου”, που καλύπτει το φθινόπωρο και τον χειμώνα της σχολ. Χρονιάς 2018-19, οι δάσκαλοι και οι μαθητές του 3ου Δημ. Σχ. Κισιάμου. Φανερός οι “λέων” από κάποιους “όνυχές” του, που φιλοξενούνται στον σημερινό Παιδότοπο. Το μόνο που έχω να συμπληρώσω για να συνοδεύσω τα συγχαρητήριά μου στον καλό φίλο, διευθυντή του Σχολείου Αντώνη Σπανουδάκη και στους δασκάλους του και στους μαθητές τους.

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

Εξεργασιακή έκδοση των μαθητών του 8/θέσιου Δημοτικού Σχολείου 3ου Χισιάμου
ΕΤΟΣ: 18' ΤΕΥΧΟΣ 21 Φθινόπωρο - Χειμώνας 2019

Πρόλογος	1
Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ;.....	2
Γνωρίζουμε την πόλη μας	3
Κυκλαδικός - Μινωικός - Μυκηναϊκός πολιτισμός	7
Επίσκεψη στην Παιδική Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων	12
The bookeaters	13
Παγκόσμια ημέρα ατόμων με αναπηρία	14
Το φρούριο της Κισιάμου	15
Παγκόσμια ημέρα ειρήνης	18
Μαντινάδες Χριστουγέννων - Πρωτοχρονιάς	19
Επίσκεψη στο Μουσείο Β’ παγκοσμίου πολέμου	20
Επίσκεψη στο Γερμανικό Νεκροταφείο	20
Επίσκεψη στο Ναυτικό Μουσείο - Παιδική Βιβλιοθήκη	21

Αννουσάκειο Θεραπευτήριο

Σχεδόν απέναντι από το σχολείο μας, υπάρχει ένα πολύ σπουδαίο κτίριο. Είναι το Αννουσάκειο Ίδρυμα. Κτίστηκε πριν από εξήντα περίπου χρόνια από έναν ξεχωριστό επίσκοπο της Μητρόπολης μας, τον αείμνηστο Ειρηνάιο Γαλανάκη με την οικονομική βοήθεια του Ανουσάκη Γεωργίου, που διέμενε στην Αμερική. Στο Αννουσάκειο φιλοξενούνται ηλικιωμένοι άνθρωποι, άνδρες και γυναίκες. Διαθέτει χωριστούς χώρους για ασθενείς με ειδικές ανάγκες, για χρόνιες και σύντομες νοσηλείες. Διαθέτει επίσης σύγχρονο φυσικοθεραπευτήριο στο οποίο δέχεται και εξωτερικούς ασθενείς, αφού τα θεραπευτικά όργανα που διαθέτει είναι εξειδικευμένα.

Στην αυλή του έχει λουλούδια και δέντρα. Στην είσοδο του έχει σπηθεί το άγαλμα του μακαριστού μητροπολίτη Ειρηνάιου. Είναι πολύ χρήσιμο για τον τόπο μας, γιατί πολλοί παππούδες και γιαγιάδες είναι μόνοι και δεν έχουν βοήθεια από πουθενά. Στο Αννουσάκειο όμως βρίσκουν ένα καταφύγιο γεμάτο αγάπη. Χαίρομαι πάρα πολύ κάθε φορά που το επισκεπτόμαστε και ειδικά όταν τους λέμε τα κάλαντα.

Παπουτσάκης Βασίλης, Τάξη Στ’

Μινωικός πολιτισμός

Η αίθουσα του θρόνου

Ηταν ένα από τα ομορφότερα δωμάτια του ανακτόρου της Κνωσού.

**Νικολόπουλος Κωνσταντίνος,
Τάξη Δ’**

Ταυροκαθάψια

Οι Μινωίτες την άνοιξη γιόρταζαν την μεγαλύτερη τους γιορτή, τα ταυροκαθάψια. Σ’ αυτή, νέοι και νέες έκαναν ακροβατικές ασκήσεις πάνω σε αγριεμένους ταύρους.

**Παπαδάκης Κωνσταντίνος,
Τάξη Δ’**

Τα δελφίνια από το δωμάτιο της βασίλισσας

Οι Μινωίτες ζωγράφιζαν θαυμάσιες τοιχογραφίες. Ιδέες έπαιρναν από τη φύση και από τις θρησκευτικές τελετές.

**Χριστουλάκης Κωνσταντίνος,
Τάξη Δ’**

Αντιπροσωπεία μαθητών της Στ’ τάξης με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Προκόπιο Παυλόπουλο.

Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ;

Στα πλαίσια του 4ου Διεθνούς Διαγωνισμού Πολυμέσων, τον οποίο προκήρυξε ο Πανελλήνιος Σύλλογος Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων “Ο Άγιος Χριστόφορος”, η Στ’ τάξη του Σχολείου μας έλαβε την 1η θέση στην κατηγορία “Μαθητές Δημοτικού” με το τραγούδι «Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ;»

Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ;
Σου ‘λεγα μπαμπά μην τρέχεις,
μου ‘λεγες ότι προσέχεις
να μην ανησυχώ...
Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ...

φοβάμαι κλαίω και πονώ...
Σ’ έβλεπα συχνά να πίνεις
σημασία να μη δίνεις
πώς το ‘κανες αυτό;
Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ...
Να μην πονέσετε όπως πόνεσα
εγώ...
Πάντα γρήγορα να φτάσεις
όλους να τους προσπεράσεις.
Τι κέρδισες ρωτώ!
Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ...
Φοβάμαι και σας προειδοποιώ...
Επρεπε να βάζεις ζώνη σαν κερύ
η ζωή τελειώνει.
Δεν το ‘ξερες αυτό;
Μ’ ακούτε που σας τραγουδώ...
σας το φωνάζω γιατί πόνεσα
εγώ...

Παγκόσμια ημέρα ατόμων με αναπηρία

Σήμερα, 3 Δεκεμβρίου, μιλήσαμε για τα άτομα με αναπηρία. Στην αρχή συζητήσαμε για τη διαφορετικότητα των ανθρώπων που για κάποιο λόγο είναι ανάπηροι.

Ξεχωρίσαμε αυτούς που κάθονται σε αναπηρικό καροτσάκι, δε βλέπουν, δε μιλάνε και δεν ακούνε.

Αφού κουβεντιάσαμε αρκετή ώρα, καταλάβαμε ότι αυτοί οι άνθρωποι δε χρειάζονται τη λύπη μας αλλά την αποδοχή μας. Θαυμάσαμε ανθρώπους που ενώ είναι ανάπηροι καταφέρνουν να κάνουν σπουδαία πράγματα, όπως να ζωγραφίζουν υπέροχα με το στόμα.

Καταλάβαμε ότι όλοι είμαστε διαφορετικοί μεταξύ μας και ήταν πολύ συγκινητικό να εκφραζόμαστε με τόσο ωραία λόγια για την ισότητα και τη διαφορετικότητα.

Στη συνέχεια συμφωνήσαμε να κλείσουμε στις παλάμες μας λόγια αγάπης και στη συνέχεια να φτιάξουμε και το δέντρο της αγάπης.

Μετά σπκώσαμε τα χέρια ψηλά και φωνάξαμε:

«ΟΛΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΟΛΟΙ ΙΣΟΙ!»

Μαθήτριες - μαθητές Β’ τάξης

Επίσκεψη στην Παιδική Βιβλιοθήκη Χανίων

Στις 23 Οκτωβρίου επισκεφθήκαμε την Παιδική Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων. Όταν μπήκαμε μέσα, χωριστήκαμε σε ομάδες. Σε κάθε ομάδα η κυρία Ρούλα έδωσε και από μία ζωγραφιά.

Η δική μας ζωγραφιά ήταν ένα ξερό δάσος και στον λόφο που βρισκόταν το δάσος χιόνιζε πολύ. Αφού την είδαμε, τη συζητήσαμε και την παρουσιάσαμε στις άλλες ομάδες.

Στη συνέχεια πήρε ο καθένας μας ένα καρτάκι στο οποίο ήταν γραμμένη μια λέξη. Με τη λέξη αυτή έπρεπε να φτιάξουμε μια ιστορία. Έτσι, λοιπόν, γράψαμε μια αστεία ιστορία. Όταν τη διαβάσαμε στο τέλος γελάσαμε πολύ.

Όταν τελειώσαμε όλες τις δραστηριότητες μπορούσαμε να πάρουμε όποιο βιβλίο θέλαμε και να το διαβάσουμε. Εμένα μου άρεσαν οι χώροι που μπο-

ρούσαμε να καθίσουμε για διάβασμα. Ηταν σημεία για διάβασμα όχι συνθησμένα. Μου άρεσαν πάρα πολύ. Τέλος, γυρίσαμε τα βιβλία στα σημεία που μας έδειξαν οι κυρίες της βιβλιοθήκης και αφού τις ευχαριστήσαμε περάσαμε και περπατήσαμε στο Δημοτικό Κήπο.

Στο Δημοτικό Κήπο υπάρχουν πολλά είδη θάμνων και δέντρων και μερικά ζώα της κρητικής πανίδας.

Σχεδιάστηκε το 1870 και είναι έργο του Τούρκου Ρεούφ Πασά.

Γεωργακάκης Δημήτρης, τάξη Δ’

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *HYPERICUM perforatum* (Υπέρικον το διάτρητον). Ανήκει στην οικογένεια των Υπερικοειδών. Το συναντούμε με τις ονομασίες Αγούδουρας (Κρήτη), Σπαθόχορτο (Ηπειρο, Κρήτη), βάλσαμο (Αθως, Αρκαδία), βάλσαμόχορτο, βάρσαμο, βαρσαμόχορτο, λεικηνόχορτο, περίκη, προδρόμου βότανο, σπατόχορτο, χελωνοχόρταρο (Κεφαλλονιά), άσκυρον.

Υπέρικο

Αναπτύσσεται στη Βόρεια Αμερική, Αυστραλία και Ευρώπη. Σύμφωνα με τον θρύλο, ονομάζεται «βότανο του Προδρόμου» επειδή το κόκκινο έλαιο του φυτού αντιπροσωπεύει το αίμα του Ιωάννου του Βαπτιστού.

Σήμερα θεωρείται ζιζάνιο μέσα στα χωράφια μας, παρά το γεγονός ότι οι εκπληκτικές του θεραπευτικές ιδιότητες είναι γνωστές από την αρχαιότητα. Το συναντάμε συχνά στην Ελλάδα σε κάμπους, λόφους, φράκτες και γενικά σε μέρη που δεν καλλιεργούνται.

Είναι θάμνος αειθαλής, λείος, πολύκλαδος που φτάνει σε ύψος τα 30 -60 εκατοστά.. Στέλεχος όρθιο με μικρά επιμήκη φύλλα που έχουν πολλά διαφανή στίγματα. Αν τρίψουμε τα άνθη του, αναδίδεται μία δυνατή μυρουδιά ρητίνης. Τα άνθη του είναι χρυσοκίτρινα. Αν τα κοιτάξουμε προσεκτικά θα διακρίνουμε στα πέταλα του άνθους μικρά στίγματα τα οποία είναι οι αδένες που περιέχουν το έλαιο του βοτάνου. Το είδος είναι ερμαφρόδιτο (έχει αρσενικά και θηλυκά όργανα και επικονιάζεται από μέλισσες και μύγες).

Ιστορικά στοιχεία

Είναι γνωστό βότανο από την αρχαιότητα ως αντικαταθλιπτικό, καταπραυντικό, επουλωτικό, τονωτικό του ανοσοποιητικού συστήματος. Ο Νίκανδρος και ιδιαίτερα ο Διοσκουρίδης το αναφέρουν κατά της ισχυαλγίας και σαν επουλωτικό των πληγών. Το χρησιμοποιούσαν για τις πληγές από τα σπαθιά, εξ ου και η ονομασία «σπαθόχορτο». Το δε κρασί που παρασκευάζεται με το φυτό σαν αντιπυρετικό. Το έχει αναφέρει επίσης και ο Ιπποκράτης παλαιότερα. Τις θεραπευτικές ιδιότητες του φυτού τις γνώριζαν οι Άραβες και οι Πέρσες περισσότερο δε οι Ιταλοί που ασχολήθηκαν με αυτό τους περασμένων αιώνων. Θεόφραστος, Ματιόλης, Παράκελσος, Σκόπολι, Καμεράριος, το αναφέρουν ως «υπερικόν» και το θεωρούσαν μόνο

αντιτραυματικό και επουλωτικό.

Ο Γαλιλαίος συνιστούσε το βότανο για τη διουρητική του δράση, για την θεραπεία των πληγών και για προβλήματα που προκαλούνται από εμμηνορροϊκές διαταραχές.

Η λατινική ονομασία προέρχεται από τις ελληνικές λέξεις υπέρ και εικών.

Λέγεται επίσης ότι πήρε το όνομα προδρόμου βότανο, από τους ιππότες του Αγίου Ιωάννου της Ιερουσαλήμ που θέρπευαν με αυτό τις πληγές στις μάχες των σταυροφοριών. Τον 16ο αιώνα ο Παράκελσος το χρησιμοποιούσε για τις πληγές εξωτερικά και για την αντιμετώπιση του πόνου από μώλωπες.

Τον Μεσαίωνα πίστευαν επίσης ότι ξόρκιζε το κακό πνεύμα, γι αυτό και οι τρελοί υποχρεώνοντας συχνά να πίνουν το έγχυμα του. Το κίτρινο χρώμα του φυτού το συνέδεσε με τη χολερική διάθεση και το έδιναν για τον ίκτερο και την υστερία.

Στις ΗΠΑ, το υπέικο είναι ίσως το πιο δημοφιλές φαρμακευτικό φυτό, και χρησιμοποιείται για την ήπια και μέτρια κατάθλιψη ως εναλλακτικό του αντικαταθλιπτικού φαρμάκου Prozac, με δραστικό συστατικό τη φλουοξετίνη. Στην Ευρώπη κυκλοφορεί με το εμπορικό όνομα Ladose. Χρησιμοποιείται επίσης, ως σπασμολυτικό και βελτιωτικό της ποιότητας του ύπνου σε αιπνίες. Μόνο το 1994 στη Γερμανία, συνταγογραφήθηκαν συνταγές για 20 εκατομμύρια ασθενείς.

Υπάρχουν περίπου 300 είδη του φυτού αυτού και στην Κρήτη συναντούμε 9 από αυτά, από τα οποία τα 5 είναι ενδημικά. Το αφέμημα των ανθέων το χρησιμοποιούσαν για το ψωροφύτη των νηπίων (κηρίον το μολυσματικό). Τις ανθισμένες κορυφές τις χρησιμοποιούσαν ακόμη κατά της δυσουρίας, των αμοιβάδων και ασκαρίδων. Με τον αγούδουρα επένδυαν και κάλυπταν τις κόφες για την μεταφορά ευαίσθητων φρούτων (βερούκοκα, δέσπολα). Το χρησιμοποιούσαν

ούσαν ακόμη για το σκάλωμα του μεταξариού (κλάδωσις του μεταξωκόλπηκος). Η φράση «πάει σαν τον αγούδουρα» στην Κρήτη σημαίνει ότι τρέχει τόσο γρήγορα που δεν αγγίζει το έδαφος. Στην Κρήτη είχαν ακόμη το αίνιγμα για τον αγούδουρα που έλεγε «είμαι μικρός δεν πορπατώ, και σα γεράσω τρέχω». Από άνθη του φυτού, λάδι, κόκκινο κρασί και καμφορά έκαναν φάρμακο κατά των ρευματισμών.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το φυτό περιέχει ίχνη από ένα αιθέριο έλαιο και ένα γλυκοσίδιο την υπερικίνη που είναι κόκκινη χρωστική. Περιέχει φλαβονικό πολυφαινολικό παράγωγο, την γλυκοσίδη, ρητίνη και ηπκτίνη. Περιέχει ακόμη υπεροσίδη (φλαβονικό πολυφαινολικό παράγωγο), ψευδοϋπερικίνη, υπερφορίνη, προανθοκυανιδίνη, αμεντοφλαβόνη, ταννίνες, ξανθόνες, ουμπελιφερόνη, σκοπολετίνη, κερκετινο-3-Ο-ραμνοσίδη (κερκιτρίνη).

Η υπερικίνη λέγεται ότι ευθύνεται για την αρρώστια του φωτός που παθαίνουν τα ζώα με άσπρο τρίχωμα όταν τρώνε το φυτό, η οποία παρουσιάζει συμπτώματα ερεθισμού δέρματος και βλεννογόνου, με φαγούρα και άλλες ανωμαλίες.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβριο. Οι σπόροι του ωριμάζουν από τον Ιούλιο μέχρι τον Σεπτέμβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται όλα τα αέρια μέρη του φυτού. Τα άνθη πρέπει να χρησιμοποιούνται νεαρά και λίγο ξερά. Δεν χρησιμοποιούνται μετά από μακροχρόνια φύλαξη. Όταν μείνουν πολύ τα άνθη αποχρωματίζονται και όλο το φυτό παίρνει ένα χρώμα καστανό.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Όλοι μας έχουμε ακούσει την έκφραση «βάλσαμο για την πληγή». Η φράση εννοεί ότι θεραπεύει κάθε πληγή. Και στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτή είναι μία φράση που περιγράφει απόλυτα τις θεραπευτικές ιδιότητες του βοτάνου.

Η δράση του είναι αντιφλεγμονώδης, στυπτική, επουλωτική και ηρεμιστική. Το βάλσαμο όταν ληφθεί εσωτερικά έχει ηρεμιστική και αναλγητική δράση. Χρησιμοποιείται στη θεραπεία της νευραλγίας, της ανησυχίας, της έντα-

σης και παρόμοιων προβλημάτων. Θεωρείται κατάλληλο βότανο για τις αλλαγές της εμμηνόπαυσης που οδηγούν σε ευερεθιστότητα και ανησυχία. Ωστόσο συνιστάται να μην χρησιμοποιείται όταν υπάρχει έντονη κατάθλιψη και σε καμία περίπτωση αν ο ασθενής λαμβάνει αντικαταθλιπτικά φάρμακα.

Μπορεί να βοηθήσει σε αγχώδη διαταραχή και κατάθλιψη. Έχει βρεθεί ότι μπορεί να ρυθμίσει τις χημικές ουσίες του εγκεφάλου και να σταθεροποιήσει τις διαθέσεις και τα συναισθήματα. Στα υπέρ του βοτάνου είναι ότι:

-δεν προκαλεί υπνηλία κατά την διάρκεια της ημέρας

-δεν προκαλεί εθισμό

-δεν προκαλεί ευερεθιστότητα ή νευρικότητα.

Καταπραΰνει τη συνδετικήτιδα, την ισχιαλγία και τους ρευματικούς πόνους. Εξωτερικά είναι ένα πολύτιμο επουλωτικό και αντιφλεγμονώδες βότανο. Σαν λοσιόν επιταχύνει την επουλωση των τραυμάτων, μωλωπισμών κισρών φλεβών και εγκαυμάτων. Το έλαιο του είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για πλιακά εγκαύματα.

Το βάλσαμείο παρασκευάζεται από τις ανθοφόρες κορυφές του βοτάνου. Έχει ένα έντονο κόκκινο χρώμα και είναι εξαιρετικά αποτελεσματικό σε προβλήματα φλεγμονών του δέρματος, των μυών και του συνδετικού ιστού.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα στις περιπτώσεις άγχους, νευρικής έντασης, ευερεθιστότητα ή συναισθηματικές διαταραχές που έχουν σχέση με την εμμηνόπαυση ή το προεμμηνορροϊκό σύνδρομο. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 1-2 κουταλιές του τσαγιού ξηρό βότανο και το αφήνουμε σκεπασμένο για 10-15 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε έως τρεις φορές την ημέρα. Το βάμμα το χρησιμοποιούμε για ένα διάστημα περίπου 2 μηνών σε περιπτώσεις μακροχρόνιας νευρικής έντασης που οδηγεί σε εξάντληση και κατάθλιψη. Στα παιδιά που βρέχουν το κρεβάτι τους μπορούμε να δώσουμε 5-10 σταγόνες το βράδυ.

Άλλη επιλογή είναι το ηρεμιστικό μπάνιο με Υπέρικο. Στο ζεστό νερό της μπανιέρα σας προσθέτετε 1 φλιτζάνι αποξηραμένου βοτάνου και χαλαρώνετε μέσα στο νερό.

Προφυλάξεις

Χρειάζεται προσοχή στη χρήση του, γιατί δεν κάνει να εκθέτουμε την περιοχή επίλειψης στον ήλιο. Εάν το βότανο χρησιμοποιηθεί παράλληλα με φάρμακα που ταξινομούνται ως αναστολείς της επαναπρόσληψης σεροτονίνης (φλουοξετίνη: Prozac, παροξετίνη: Paxil), μπορεί να εμφανιστούν συμπτώματα συνδρόμου σεροτονίνης: διανοητική σύγχυση, ψευδαισθήσεις, διέγερση, κεφαλαλγία, κόμα, ρίγη, εφίδρωση, πυρετός, υπέρταση, ταχυκαρδία, ναυτία.

ΣΕ ΣΤΕΡΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ

Μνήμη ηρώων

Εκδηλώσεις μνήμης διοργανώνονται το Σαββατοκύριακο στις Στέρνες και τα Περιβόλια.

Συγκεκριμένα, ο Δήμος Χανίων, η Τοπική Κοινότητα Στερνών και ο Πολιτιστικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Στερνών: "Μινωα" διοργανώνουν το Σάββατο στις 6.30 μ.μ. εκδήλωση στο Μνημείο Στερνών, στο χώρο της εκτελέσεως των 10 Στερνιανών πατριωτών από τους Γερμανούς το 1941. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων, ριζιτικό τραγούδι και παραδοσιακό κέρασμα.

Στο χώρο θα υπάρχουν: α) αναμνησιακό υλικό από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (από τον κ. Νικόλαο Πλουμιστάκη) και αυτοκίνητα τζιπ από το Β' Παγκόσμιο

Πόλεμο (από τον Σύλλογο Διατήρησης Ιστορικών Οχημάτων Κρήτης).

Την Κυριακή 23 Ιουνίου 2019 θα πραγματοποιηθεί το εκκλησιαστικό μνημόσυνο των 10 εκτελεσθέντων στον Ιερό Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Στερνών.

ΣΤΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ

Εξάλλου, μνημόσυνο τιμής, σεβασμού και ευγνωμοσύνης για τους 33 εκτελεσθέντες Περιβολιανούς από τους Γερμανούς κατακτητές, καθώς και για όλους τους πεσόντες Περιβολιανούς και μη, κατά την ηρωική Μάχη της Κρήτης, πραγματοποιούν την Κυριακή 23 Ιουνίου στις 11 π.μ. ο Δήμος Χανίων, η Δημοτική Κοινότητα και οι Φορείς των Περιβολίων στο μνημείο πεσόντων της πλατείας Ηρώων Περιβολίων.

ΣΤΑ ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑΝΑ

Θεολογική ημερίδα

Θεολογική ημερίδα διοργανώνει ο Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων το Σάββατο στις 10.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. στο Ενοριακό Πολιτιστικό Κέντρο Ι.Ν. Γενεσίου Θεοτόκου Κουνουπιδιανών Ακρωτηρίου. Το πρωί της ίδιας μέρας θα τελεστεί Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ι.Ν. Γενεσίου της Θεοτόκου.

Το θέμα της ημερίδας είναι: "Οι σχέσεις των δύο φύλων υπό το πρίσμα της σύγχρονης ψυχοπαιδαγωγικής και του ερμηνευτικού έργου του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου. Η ημερίδα τελεί υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου και απευθύνεται σε θεολόγους.

ΣΤΑ ΚΑΡΑΝΟΥ

Γιορτή της αγρότισσας και του κερασιού

Εκδήλωση για την αγρότισσα και γιορτή κερασιού διοργανώνει το Σάββατο στις 7.30 μ.μ. ο Μορφωτικός Σύλλογος Καράνου "ΡΙΖΑ" σε συνεργασία με τους άλλους φορείς του χωριού.

ΣΤΗ ΣΟΥΔΑ

Αναβίωση του Κλήδονα

Εκδήλωση για την αναβίωση του εθίμου του Κλήδονα διοργανώνουν ο Πολιτιστικός Σύλλογος και το ΚΑΠΗ Σούδας αύριο Κυριακή 23 Ιουνίου στις 7 μ.μ. στην αυλή του Κρητικού Παραδοσιακού Σπιτιού.

Τους συμμετέχοντες στην εκδήλωση θα διασκεδάσει το συγκρότημα του Ανδρέα Λιλικάκη και θα πλαισιώσει ο χορευτικός όμιλος "Αροδαμός".

ΣΤΗΝ ΑΝΩΠΟΛΗ

Εορτασμός επετείου επανάστασης Δασκαλογιάννη

Εορτασμό της επετείου της Επανάστασης του 1770 (Επανάσταση Δασκαλογιάννη) οργανώνουν η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και ο Δήμος Σφακίων την Κυριακή 23 Ιουνίου στις 10.30 το πρωί στην Ανώπολη.

Η εκδήλωση περιλαμβάνει επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώο της πλατείας Ανωπόλεως, χαιρετισμούς διοργανωτών, ομιλία από τον υποστράτηγο ε.α., πρόεδρο της Ένωσης Αραδαινωτών "Ο Φάραγγας", Γεώργιο Φινοκαλιωτη, κατάθεση στεφάνων, τήρηση ενός λεπτού σιγής, ανάκρουση Εθνικού Ύμνου και πεντοζάλι από τον μουσικοχορευτικό σύλλογο: "Τα Σφακιά".

Θα προηγηθεί στις 8 π.μ. Αρχιερατική Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Ανωπόλεως, χοροστατούντος του Μητροπολίτη Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων, Ειρηνναίου.

Σταγόνες Χανιώτικης Ιστορίας

ΑΓΓΕΙΛΑΟΣ Κ. ΑΛΙΓΙΖΑΚΗΣ*

Σινέ Χανιά (1900-1922)

Ο αείμνηστος Γιώργος Φθενάκης («Σινέ-Σαντάν, 1899-1999. Από το γύρισμα του αιώνα στο άλλο») αναφέρει ότι ήδη από τον Ιανουάριο του 1900 στην πρωτεύουσα της Κρήτης δυο πλανόδιοι διασκεδαστές, ο Δ. Σταμπόλης και ο Γ. Καρακώτσης δίνουν τις πρώτες κινηματογραφικές παραστάσεις στο καφενείο του Δημοτικού Κήπου με έναν προβολέα ασετυλίνης και ένα φωνογράφο. Αυτή η προβολή επαναλαμβάνεται το 1902. Ταυτόχρονα, την ίδια χρονιά ο ιδιοκτήτης ενός μηχανήματος εσωτερικής προβολής προβάλλει εικόνες από την έκθεση στο Παρίσι. Τον επόμενο χρόνο, το 1903, ένας άλλος κινηματογράφος προβάλλει εικόνες από τη στέψη του Πρίγκιπα Νικόλαου. Το 1905 στην αίθουσα του Δημοτικού Κήπου λειτουργεί ο χειροκίνητος κινηματογράφος των Μανωλικάκη-Σαββάκη με χειριστή τον Τουρκοεβραίο τελάλη Γιακώ, ο οποίος αναλαμβάνει και χρέη αφηγητή.

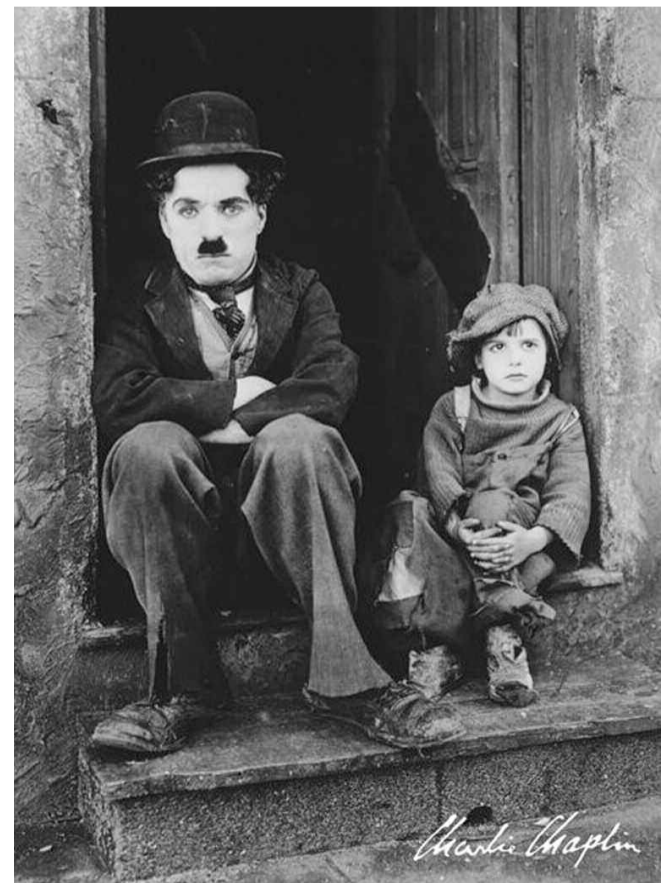
Η καθιέρωση του κινηματογράφου στην πόλη των Χανίων, όμως, γίνεται τη δεκαετία του 1910 χάρη στον Ρεθυμνιώτη επιχειρηματία Χαράλαμπο Σπανδάγο, ο οποίος αρχίζει να προβάλλει ταινίες το 1911 στο θέατρο του Δημοτικού Κήπου και λίγο αργότερα στην αίθουσα του «Χρυσόστομου» (1913). Το 1912, σύμφωνα με τον Μίνω Νικολακάκη («Παλιά Χανιά στο γύρισμα του αιώνα»), στο χώρο ενός καφενείου στην Σπλάντζια λειτουργεί και δεύτερη κινηματογραφική αίθουσα με Χανιώτη ιδιοκτήτη. Αυτονόητο είναι ότι πρόκειται πάντα για βουβό κινηματογράφο.

Ποιές είναι όμως οι ταινίες που προτιμά το κοινό; Από τη θεματολογία φαίνεται ότι είναι οι ιστορικές ταινίες, όπως οι τελευταίες

100 ημέρες της Βασιλείας του Μεγάλου Ναπολέοντα, η οποία παρουσιάζεται στο θερινό κινηματογράφο του Δημοτικού Κήπου, τον οποίο διαχειρίζεται ο Σπανδάγος («Νέα Έρευνα» 15/7/1914). Επίσης, ο βίος της βασίλισσας Μαρίας Αντουανέτας: «Σήμερα αρχίζει τας παραστάσεις του εν τη Αιθούσῃ του Χρυσόστομου ο θαυμάσιος κινηματογράφος του κ. Σπανδάγου, με το αριστούργημα του Δουμά πατρός «ο Ιππότης του Ερυθρού οίκου» εις το οποίον παρουσιάζεται με τα ζωηρότερα χρώματα η πλήρης συγκινητικών επεισοδίων ζωή της περιφήμου Βασιλίσσης Μαρίας Αντουανέτας» («Νέα Έρευνα», 4/10/1914). Η ταινία προβλήθηκε στην αίθουσα του «Χρυσόστομου», λόγω του Φθινοπώρου.

Προβολές γίνονται και στο αμαξοστάσιο του Ερρίκου Συγκελάκη (για μικρό χρονικό διάστημα, κινηματογράφος Ideal). Αυτή την περίοδο ο τοπικός Τύπος βρίθει από καθημερινές καταχωρήσεις κινηματογραφικών προβολών τόσο του Σπανδάγου στο Ideal όσο και στην νέα κινηματογραφική αίθουσα στην συνοικία Μπόλαρη, το «Πάνθεον» («Νέα Έρευνα», 14/5/1916). Οι ταινίες αφορούν τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Εκστρατεία.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι, εκτός από μέσο ψυχαγωγίας, ο κινηματογράφος λειτουργεί και διδακτικά, καθώς μορφώνει και ενημερώνει πολιτικά και ιστορικά το κοινό, όπως φαίνεται από τις ιστορικές ταινίες (π.χ. ο Μέγας Ναπολέων), την προβολή μαχών του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1918), καθώς και από τα γεγονότα της Μικρασιατικής Εκστρατείας (π.χ. η μάχη της Κιουτάχειας στον κινηματογράφο Ideal) («Νέα Έρευνα», 23/4/1922).

Βιβλιογραφία

Α. Αλιγζάκης, Όπερες, Μαντολινάτες & Καντάδες, Βαλς & Συρτός στα παλιά Χανιά. Πολιτισμός και κοινωνία κατά την περίοδο 1878-1967, Ηράκλειο 2016.

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Περιήγηση σε μια αρχαία αθηναϊκή γειτονιά

■ Ανοίξε για το κοινό η υπόγεια ανασκαφή του μουσείου

ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΚΟΥ, ΑΠΕ-ΜΠΕ

«Εναρξη» έκανε σήμερα η ανασκαφή του Μουσείου Ακρόπολης, που εφεξής θα είναι ανοικτή στο κοινό με το εισιτήριο της γενικής εισόδου. Επισκέπτες από όλο τον κόσμο πλημμύρισαν από το πρωί τους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου Ακρόπολης - που χτες έκλεισε τα δέκα χρόνια λειτουργίας του - αλλά και το νέο «έκθεμα» της ανασκαφής στο -1 επίπεδο του μουσείου, όπου βρίσκονται τα αυθεντικά κατάλοιπα μιας αρχαίας αθηναϊκής γειτονιάς, η οποία επί αιώνες έβριθε από ζωή.

«Το Μουσείο Ακρόπολης χαίρεται ιδιαίτερα που το κοινό μπορεί πια να επισκέπτεται τον ανασκαφικό χώρο μέσα στο κτίριο του μουσείου. Ένας νέος εκθεσιακός χώρος έχει δημιουργηθεί και στους επισκέπτες δίνεται η δυνατότητα να έχουν μια ιδιαίτερη αίσθηση από τα αυθεντικά ερείπια μιας αρχαίας αθηναϊκής συνοικίας», δήλωσε ο πρόεδρος του Μουσείου Ακρόπολης, Δημήτρης Παντερμαλής, στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, το οποίο επισκέφτηκε τον αρχαιολογικό χώρο της ανασκαφής.

Με αφορμή τα δέκατα γενέθλια του ιδρύματος, που έχει κερδίσει τις εγχώριες και διεθνείς εντυπώσεις όπως δείχνουν οι

προτιμήσεις του κοινού, αλλά και οι παγκόσμιες κατατάξεις που το εντάσσουν εντός των δέκα ή πέντε καλύτερων μουσείων στον κόσμο, ο κ. Παντερμαλής σημείωσε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ: «Το Μουσείο Ακρόπολης άνοιξε συγχρόνως με τη μεγάλη οικονομική κρίση, αλλά κατάφερε να την ξεπεράσει. Επικεντρώθηκε από την αρχή στους επισκέπτες του, φρόντισε να παρέχει πάντοτε υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και το κοινό ανταποκρίθηκε σε αυτό. Ο αριθμός των επισκεπτών από το επίπεδο του ενός εκατομμυρίου έφτασε το 1.800.000 και φαντάζομαι ότι αυτό μπορεί να διατηρηθεί».

Όπως συμπλήρωσε ο ίδιος, «βασικός στόχος του Μουσείου Ακρόπολης είναι να ξαναφέρει το διεθνές κοινό στην αυθεντική πηγή του κλασικού κόσμου και να δώσει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να αντιλαμβάνονται οι ίδιοι την υψηλή ποιότητα της τέχνης του 5ου και 6ου αι. π. Χ., κάτι που σε μεγάλο βαθμό έχει επιτευχθεί. Ωστόσο χρειάζονται και περαιτέρω ενέργειες και δράσεις ώστε να τεθεί με ακόμα μεγαλύτερη σαφήνεια το ιστορικό πλαίσιο μέσα από το οποίο ξεπήδησαν αυτά τα αριστουργήματα του αρχαίου πολιτισμού», υπογράμμισε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Και τι θα ευχόταν για τα επόμενα δέκα χρόνια; «Το Μουσείο Ακρόπολης έχει ξεκινήσει τη χρήση εφαρμογών της ψηφιακής τεχνολογίας και αυτό είναι κάτι που μας ενδιαφέρει πολύ. Να ασχοληθούμε με τις τεχνολογίες αιχμής, οι οποίες έχουν να προσφέρουν πάρα πολλά στον τομέα της αρχαιολογίας και στον

τομέα κυρίως της μουσειακής διαχείρισης», απάντησε ο κ. Παντερμαλής.

Ενδιαφέρον εποπτικό υλικό που έχει τοποθετηθεί σε καίρια σημεία της ανασκαμμένης έκτασης βοηθά στην κατανόηση των κυριότερων κτιρίων και υποδομών της, όπως σπίτια, εργαστήρια, λουτρά, δρόμοι και δίκτυο απορροής υδάτων, τα οποία ανήκουν σε αλληπάλληλες φάσεις, με κυρίαρχη αυτή της ύστερης αρχαιότητας. Περίπου σε έναν χρόνο από τώρα θα προστεθούν μια μεγάλη προθήκη με περισσότερα από 1.000 αντιπροσωπευτικά κινητά ευρήματα, μια γλυπτοθήκη με σπουδαία γλυπτά, καθώς και μια σειρά από αρχιτεκτονικά μέλη. Τα παραπάνω θα προσδώσουν ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον στην περιήγηση της αρχαίας γειτονιάς που ξεδιπλώνει με τον πιο ιδιαίτερο τρόπο πτυχές της καθημερινής ζωής των κατοίκων της.

Χτισμένη στη σκιά του Βράχου της Ακρόπολης, η γειτονιά κατοικείται από τον 5ο αι. π. Χ. έως και τον 12ο αι. μ. Χ., χωρίς να λείπουν και τα αρχαιότερα κατάλοιπα. Από την 4η χιλιετία π. Χ. ως και το τέλος των αρχαίων χρόνων η χρήση της περιοχής είναι ήπια. Μετά το 480 π. Χ., οπότε τα όρια της πόλης διευρύνονται, εντάσσεται στον αστικό ιστό της αρχαίας πόλης, με αποτέλεσμα να αρχίσει να αναπτύσσεται δυναμικά. Είναι η γειτονιά που περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη μας δίνει τη δυνατότητα να ανιχνεύσουμε σχεδόν ολόκληρη την ιστορία της αρχαίας πόλης.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΘΕΑ ΑΡΙΑΔΝΗ

Δράσεις πολιτισμού

Σειρά πολιτιστικών δράσεων διοργανώνει η Μονάδα Συμβουλευτικής Χανίων του ΚΕΘΕΑ ΑΡΙΑΔΝΗ με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Κατά των Ναρκωτικών:

Σήμερα Σάββατο 22 Ιουνίου στο Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας των Λαών στις 9 μ.μ. θα γίνει προβολή της ταινίας "Beautiful boy". Την ταινία θα προλογίσει ο Κώστας Κωνσταντινίδης, κριτικός κινηματογράφου και μέλος της Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου και της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου. Θα ακολουθήσει συζήτηση μετά το τέλος της ταινίας. Είσοδος ελεύθερη.

Επίσης, τη Δευτέρα 24 Ιουνίου στις 9 μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων βραδιά κλασικού και σύγχρονου χορού από την σχολή «Χοροκίνηση» και τα έσοδα της παράστασης θα δοθούν στο ΚΕΘΕΑ ΑΡΙΑΔΝΗ. Εισιτήρια διατίθενται στην «Χοροκίνηση», Απτερώων 3.

Τέλος, το επόμενο Σάββατο 29 Ιουνίου στις 12 το μεσημέρι στην Πλατεία 1866 θα πραγματοποιηθεί μια μουσική βόλτα στην πόλη με τις ομάδες «Καθ'ωδών» & «Αντικρουστοί».

ΚΑΙ ΦΕΤΟΣ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ

Τζαζ φεστιβάλ στον Βάμο

Σε ήχους τζαζ από σημαντικά ονόματα αυτής της μουσικής σκηνής θα κυλήσει και φέτος ο Ιούλιος στον Βάμο.

Το 8ο Jazz in July festival, το οποίο θα ξεκινήσει την 1η Ιουλίου, πραγματοποιείται στο αμφιθέατρο "β" Βάμου στον δρόμο Βάμος - Γεωργιούπολη.

Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

- 1/7/2019: Τουλιάτος, Κιουρτζόγλου, Vapirou
- 4/7/2019: Mainland Jazz Collective
- 6/7/2019: Τάκης Πατερέλης Quartet
- 9/7/2019: Michael Messios Symmetry Band

•11/7/2019: Σάκης Παπαδημητρίου/Γεωργία Συλλαίου

•14/7/2019: Νίκος Καπνλίδης & Jazz Utopia

•15/7/2019: JD Walter Quartet

•20/7/2019: Ronan Guilfoyle & Outward Bound Trio

Εισιτήρια θα προπωλούνται από την Τετάρτη 19/6/2019 στην τιμή των 10 ευρώ (12 ευρώ στην πόρτα) από το βιβλιοπωλείο "Μικρό Καράβι", Δασκαλογιάννη 59, τηλ. 2821401648 στη Σπλάντζια στα Χανιά, ενώ στο Βάμο από το Τουριστικό Γραφείο και την ταβέρνα "Στέρνα του Μπλουμοσόφ".

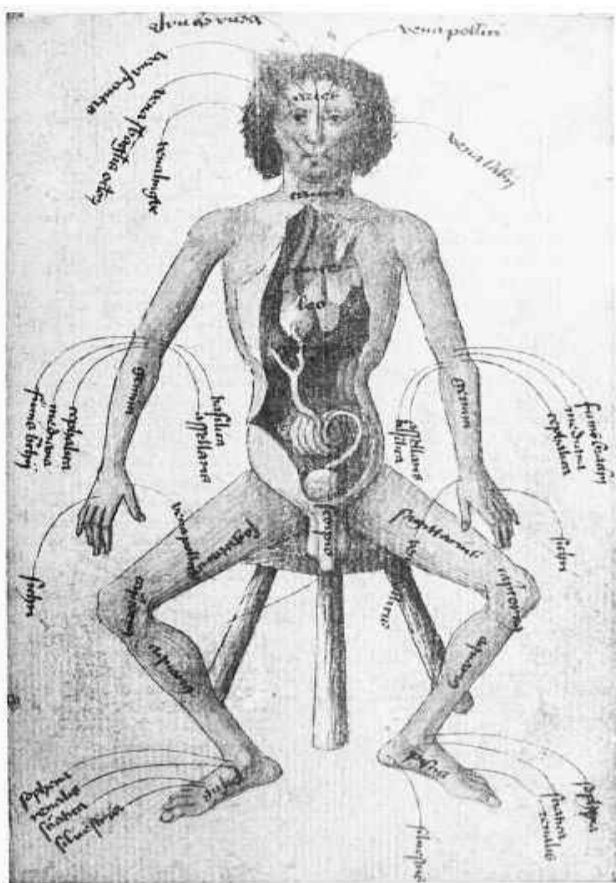
Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 135ο

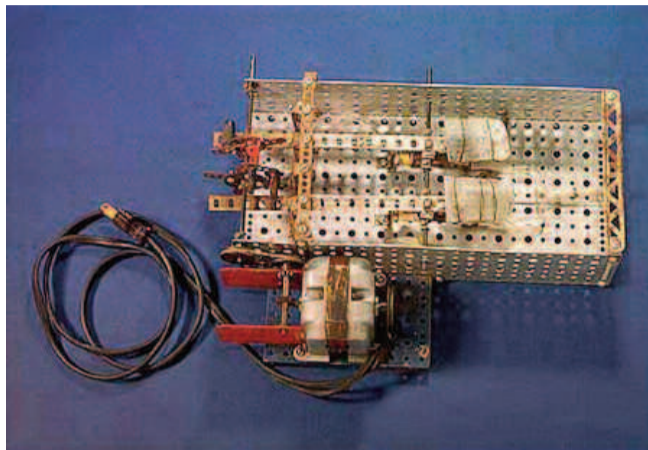

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

Στοιχειώδης ανατομικός χάρτης, από τη Γερμανία του 15ου αιώνα.

➤ Το 1949 ο φοιτητής William Sewell με κόστος 24,8 δολάρια, κατασκεύασε μια τεχνητή καρδιά από μοτέρ παιδικού παιχνιδιού, με την οποία κρατήθηκε στη ζωή ο σκύλος του για 90 λεπτά, χωρίς πτώση πίεσης και οξυγόνου στο αίμα. Μετά από 70 χρόνια και ιλιγγιώδη ποσά στην έρευνα, οι επιστήμονες προσπαθούν ακόμη να τελειοποιήσουν την τεχνητή καρδιά... (Smithsonian Institution, ΗΠΑ).

Η Boa Sr, μια αυτόχθονας που ζούσε στα νησιά Ανταμάν, κοντά στην Ταϊλάνδη, ήταν ο τελευταίος απόγονος των Great Andamanese, μιας ομάδας φυλών που μετανάστευσε από την Αφρική πριν από 70.000 χρόνια. Θεωρούνται, μάλιστα, απευθείας απόγονοι των ανθρώπων της προ-νεολιθικής εποχής. Με τον θάνατό της το 2010, στην ηλικία των 85 ετών, χάθηκε και η γλώσσα Bo, την οποία μιλούσε άπταιστα και διατηρούνταν ανέγγιχτη για πάνω από 700 αιώνες!

➤ Ο David Vetter το "αγόρι στη φούσκα" γεννήθηκε το 1971 στο Τέξας, με σοβαρή βλάβη στο ανοσοποιητικό σύστημα και τοποθετήθηκε αμέσως σε ειδικό αποστειρωμένο θάλαμο ("φούσκα") από νάιλον. Όλα τα είδη που χρησιμοποιούσε (φαγητό, ρούχα, πάνες κ.λπ.) αποστειρώνονταν. Στην ηλικία των 12 ετών ασθένησε σοβαρά από κακοήθεια του αίματος, βγήκε για πρώτη φορά από τη "φούσκα", εισήχθη σε νοσοκομείο και 15 μέρες αργότερα έφυγε από τη ζωή.

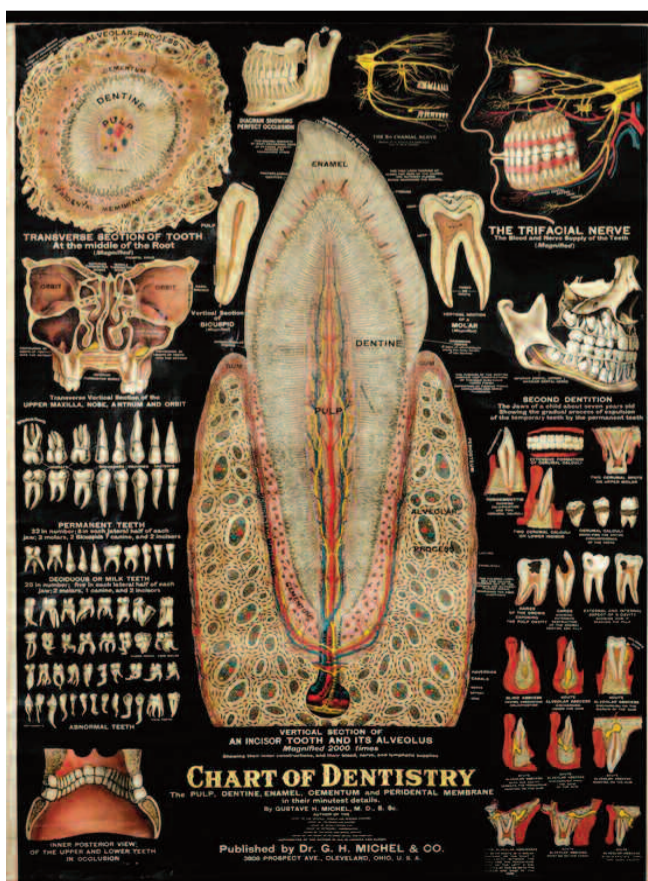
Ο Khassan Baiev ήταν ο μόνος χειρουργός για 80.000 ανθρώπους κατά τη διάρκεια του δεύτερου πολέμου Ρωσίας-Τσετσενίας. Το 2000, μέσα σε 48 ώρες πραγματοποίησε 67 επεμβάσεις ακρωτηριασμών και 8 επεμβάσεις στον εγκέφαλο σοβαρά τραυματισμένων στρατιωτών και από τις δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις.

➤ Ο "Άνδρας του Τσένταρ" που θεωρείται ως ο "πρώτος Βρετανός", σε κέρην αναπαράσταση. Αξιοσημείωτο το σκούρο χρώμα επιδερμίδας, σε απόλυτη αντίθεση με το σημερινό λευκό δέρμα των Βρετανών.

Το (ψευδο)σκεύασμα "Ayer's Sarsaparilla" καθαρίζει το αίμα, ενισχύει την όρεξη, δυναμώνει τους αδύναμους και θεραπεύει πολλές ασθένειες (Νέα Υόρκη, 1860).

➤ Οδοντιατρικός πίνακας, από το Οχάιο των ΗΠΑ (έκδοση Dr. G. H. Michel & Co, 1918).

➤ Ο ανθρώπινος σκελετός, σε μια απεικόνιση από το βιβλίο του Andreas Vesalius: "De Humani Corporis Fabrica", έκδοσης 1543.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

ΤΙΝΑ η ιστορία μιας ευθυγράμμισης

» Αντζελα Δημητρακάκη (εκδόσεις βιβλιοπωλείον της Εστίας)

Συναντάμε την Τίνα σε ένα τρένο στη Σουηδία. Το τρένο θα ακινητοποιηθεί για ώρες, κάτι το οποίο η γραμματέας της σχολής είχε επισφραγίσει στην Τίνα, κάτι το οποίο όφειλε να λάβει υπόψη της στο ταξιδιωτικό της πρόγραμμα. Εκείνο το οποίο δεν της είχε διευκρινιστεί ήταν η αιτία αυτών των συχνών καθυστερήσεων· όλο και περισσότεροι αυτοχείρες στις ράγες των τρένων. Οι ενοχλημένοι από την καθυστέρηση επιβάτες, έξαλλοι με την αντικοινωνική αυτή συμπεριφορά, συνωστίζονται στην αποβάθρα. Η Τίνα δεν απαντάει στο σχόλιο του συνεπιβάτη της, απομένει σιωπηλή. Την ώρα της πρόσκρουσης η Τίνα επιχειρούσε να συνθέσει ένα γράμμα αποχαιρετισμού με παραλήπτες τα παιδιά της. Θα φτάσει στην επαρχιακή πόλη, στο πανεπιστήμιο της οποίας είναι καλεσμένη για να μιλήσει. Ένα απρόσωπο ξενοδοχείο, ένας βαθύς μα ανήσυχος ύπνος, μια βόλτα χωρίς χάρτι.

Θα γελάσει μόνη της: χαρακτηριστικό της κατάστασής της είναι ότι πάντα πλέον εξετάζει κάθε καινούργιο περιβάλλον για τις δυνατότητες αφανισμού που προσφέρει.

Η Τίνα θα δώσει την ομιλία της και θα επιστρέψει στην Αθήνα. Προτεραιότητά της να ολοκληρώσει το βιβλίο που γράφει σχετικά με τον βαλκανικό κινηματογράφο. Είναι κάτι το οποίο πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν συντομότερα.

Το όνομα της ηρωίδας μόνο τυχαίο δεν είναι. Το διάσημο θαυσερικό ακρωνύμιο για την απουσία εναλλακτικής. Σημαντικός για την πρόσληψη της ιστορίας και ο υπότιτλος: η ιστορία μιας ευθυγράμμισης. Η αυτοκτονία αποτελεί ίσως το μεγαλύτερο ταμπού του σύγχρονου δυτικού κόσμου, ίσως γιατί δίνει μια (ψευδ)αίσθηση δύναμης στο άτομο, πως

παίρνει τη ζωή στα χέρια του, εγκαταλείποντάς την. Διαβάζοντας το βιβλίο αυτό με ενόχλησε αρκετές φορές μια διάθεση για κριτική της απόφασης της Τίνας εκ μέρους μου, μια αδιόρατη ρωγμή στην ανοχή, χωρίς καμιά προφανή συναισθηματική δικαιολογία. Η Τίνα για μένα, για τον αναγνώστη εν γένει, είναι μια ξένη, είναι μια γυναίκα η οποία έχει πάρει μια απόφαση, και αυτό το άτυπο ημερολόγιο, που αποτελείται από μια τριτοπρόσωπη εξιστόρηση σε εναλλαγή με τις επιστολές που η ίδια γράφει, δεν αποτελεί το τηλεφωνικό δίλημμα μιας μεσημεριανής εκπομπής. Η Τίνα είναι -ή θα έπρεπε τουλάχιστον να προσλαμβάνεται από τον αναγνώστη ως- ένας ελεύθερος άνθρωπος που αυτοκαθορίζει τη ζωή της, και ο καθένας μας καλό θα ήταν να κρατήσει τη γνώμη του για ίδια χρήση.

Δύο είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους απολαμβάνω τα βιβλία της Δημητρακάκη. Ο πρώτος έχει να κάνει με τους ήρωες των ιστοριών της. Γιατί, αντίθετα με την πλειοψηφία των ηρώων της ελληνικής πεζογραφίας, οι οποίοι στα μάτια μου είναι σαθροί και ψεύτικοι, σίγουρα ξένοι στις δικές μου προσλαμβάνουσες και απόντες από τα βιώματά μου, οι ήρωες της Δημητρακάκη είναι γνώριμοι και αληθινοί, αντιστοιχούν -αναλογικά πάντα- σε άτομα που γνωρίζω ή συναναστρέφομαι.

Παρελκόμενο της οικειότητας αυτής αποτελεί το ενδιαφέρον με το οποίο αντιμετωπίζω τις ιστορίες τους, τους προβληματισμούς τους και τα αδιέξοδά τους -ίσως κυρίως αυτά. Ο δεύτερος λόγος έχει να κάνει με τον μοναδικό τρόπο με τον οποίο η Δημητρακάκη ενσωματώνει στην πεζογραφία της τις ακαδημαϊκές της γνώσεις, χωρίς να προκαλείται ανισότητα στο τελικό αποτέλεσμα, το αντίθετο μάλιστα. Στο

συγκεκριμένο μυθιστόρημα εγκιβωτίζεται για παράδειγμα το βιβλίο για το βαλκανικό σινεμά το οποίο προσπαθεί να τελειώσει η Τίνα, κάτι το οποίο εκτός των όσων αποκαλύπτει για τον χαρακτήρα της Τίνας -ο τρόπος με τον οποίο εργάζεται ή η επιθυμία της να το ολοκληρώσει-, δημιουργεί και αναλογικές αντιστοιχίες ανάμεσα στο τότε των ταινιών και στο τώρα της αφήγησης, προσδίδοντας περαιτέρω επίπεδα γνώσης.

Οι ήρωες της Δημητρακάκη μεγαλώνουν, έρχονται αντιμέτωποι με τη ματαιότητα, την απομάγευση, τη σκληρή επιφάνεια του τοίχου απέναντι. Έχουν ζήσει χρόνια μακριά από την Ελλάδα, ταξίδεψαν, σπούδασαν, ερωτεύτηκαν, παθιάστηκαν με ιδέες, νοστάλγησαν. Πίστεψαν πως μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα από μέσα, πως εκείνοι δεν θα ζήσουν σαν τους άλλους, πως θα τα καταφέρουν. Και δυσκολεύονται, και είναι όλο και περισσότεροι εκείνοι που τους κουνάνε το δάχτυλο αναφωνώντας πως δεν υπάρχει εναλλακτική, τους καλούν να συνέλθουν, να γίνουν ρεαλιστές, να ευθυγραμμιστούν όπως τα στρατιωτικά τάγματα στις παρελάσεις.

Βιβλία

8-3=11

Χρόνης Μίσσιος

Επιμέλεια: Ρηνιώ Παπατασορούκα - Μίσσιου
Εκδόσεις: Πατάκι

Στο "8-3=11", ένας ολόκληρος κόσμος, ένας πλανήτης φωνάζει "βοήθεια". Άνθρωποι διαφορετικής καταγωγής, θρησκείας, κουλτούρας, τάξης και πολιτικής ένταξης

αντιμετωπίζουν τον ίδιο κίνδυνο: να δουν τον τόπο τους να γίνεται εχθρικός, η γη τους άγονη κι ο βίος τους αβίωτος. Η αφήγηση του μυθιστορήματος κινείται σε δύο επίπεδα. Από τη μια, η ζωή και η βήμα βήμα συγκρότηση της συντροφιάς -μιας μικρής εναλλακτικής κοινότητας στο περιθώριο της κοινωνίας, μιας νησίδας ανοχής και κατανόησης μέσα στον κλυδωνισμό των σχέσεων κάθε είδους. Από την άλλη, ένα διήγημα, που γράφει ο Συγγραφέας, μέλος της συντροφιάς, μια απολύτως αναγνωρίσιμη, ρεαλιστική και διαχρονική απεικόνιση ενός ζευγους. Ο αναγνώστης στη ζωή των ηρώων του βιβλίου, είτε αναφέρεται στο πρόσωπο του παραθέλοντας είντε στο πρόβλημα, αναγνωρίζει ήδη το κωφορούμενο μέλλον και στις δύο εκδοχές του, τη σωτηρία του ή την καταστροφή του.

Το έκτο και τελευταίο μυθιστόρημα του Χρόνη Μίσσιου, που το έγραφε πριν από τον θάνατό του, έχει ως τίτλο μια παράδοση αριθμητική πράξη, συμβατή μόνο με τη λογική της προσφοράς.

Λευκό χρυσάνθεμο

Mary Lynn Bracht

Μετάφραση: Χριστιάννα Ελ. Σακελλαροπούλου
Εκδόσεις: Α. Α. Λιβάνη

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ο ισχυρός δεσμός ανάμεσα σε δύο αδερφές που τις χωρίζει ο πόλεμος ξαφνικά και βίαια, θύματα και οι δύο του ιαπωνικού στρατού κατοχής, όπως

πολλές άλλες. Μια συγκλονιστική ιστορία, γραμμένη με λυρισμό και ρεαλισμό, τόσο δυνατή που καθλώνει.

Κορέα, 1943. Η Χάνα έζησε ολόκληρη τη ζωή της υπό ιαπωνική κατοχή - ως κενιά, γυναίκα δύτης. Μέχρι την ημέρα που η Χάνα σώζει τη μικρότερη αδερφή της, Έμι, από έναν Ιάπωνα στρατιώτη και η ίδια συλλαμβάνεται και μεταφέρεται στη Μαντζουρία, όπου αναγκάζεται να γίνει μια «γυναίκα ανακούφισης» σε πορνείο του ιαπωνικού στρατού. Αλλά οι κενιά είναι γυναίκες της δύναμης και της αντοχής. Η Χάνα θα βρει τον δρόμο της επιστροφής; Νότια Κορέα, 2011. Η Έμι πέρασε πάνω από εξήντα χρόνια προσπαθώντας να ξεχάσει τη θυσία που έκανε η αδερφή της, αλλά πρέπει να αντιμετωπίσει το παρελθόν για να βρει τη γαλήνη. Μπορεί η Έμι να συμφιλιωθεί με το παρελθόν της και να προχωρήσει;

Τα θυμάμαι όλα

Νάγια Αλέβα

Εκδόσεις: Πηγή

Η Μοίρα, ένα ιδιαίτερο κορίτσι της Θεσσαλονίκης, γίνεται δεκαοχτώ και αποχαιρετά την ξέγνοιαστη ζωή με τους φίλους της στις τελευταίες τους καλοκαιρινές διακοπές. Υποδέχεται

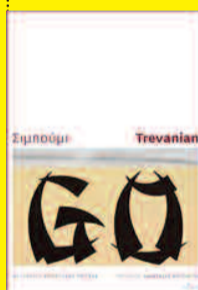
τώρα πια τη νέα περίοδο της ζωής που θα ξεκινήσει ως φοιτήτρια. Ελπίζει, ως ανερχόμενη αρχιτέκτονας, να φτιάξει και να διορθώσει τις σκέψεις της, όπως ένας αρχιτέκτονας τα σχέδιά του.

Για εκεί όπου οι γνώσεις της δεν αρκούν, έχει τους φίλους της να τη βοηθούν. Παράλληλα, είναι και διαρκώς εξοπλισμένη με τις καραμελίτσες της για να γλυκαίνεται από κάθε πίκρα της ζωής, για παν ενδεχόμενο...

Η μοίρα, όμως, δεν είναι πάντα καλή και δίκαιη μαζί της. Οι αλληπάλληλες τραγωδίες σμιλεύουν και αλλάζουν τον χαρακτήρα της. Το νεαρό κορίτσι παλεύει να αντιμετωπίσει και να αντεπεξέλθει στα όσα της τυχαίνουν και αυτό το κάνει με έναν μοναδικό και αουνήθιστο τρόπο.

Σιμπούμι

Trevanian

Μετάφραση: Αποστόλης Πρίτσας
Εκδόσεις: Πόλις

Θρίλερ με πρωταγωνιστή τον Νικολάι Χελ, δάσκαλο του Go, της πολεμικής τέχνης που χρησιμοποιεί τα αντικείμενα της καθημερινής ζωής ως θανάσιμα όπλα, δεινό εραστή και επαγγελματία.

ματία δολοφόνο. Θα φανταζόταν κανείς ότι πρόκειται για έναν υπερήρωα των κόμικς. Καθόλου· με αυτό το βιβλίο, μεγάλο μέρος του οποίου διαδραματίζεται στη Σαγκάη και την Ιαπωνία κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο συγγραφέας ασκεί δριμύτατη κριτική στην αμερικανική κοινωνία, την εμπορευματική ηθική της και την πολιτιστική της βαρβαρότητα. Όταν μια όμορφη γυναίκα προστρέχει στον Χελ ζητώντας τη βοήθειά του, εκείνος, παρότι έχει πια αποσυρθεί, επιστρέφει στη δράση αντιμετωπίζοντας τον πιο επικίνδυνο εχθρό του: τη Μπρεκική Εταιρεία (προφανείς οι αναλογίες με τη CIA, η οποία όμως βρίσκεται πλέον υπό τον έλεγχο των πολυεθνικών), η οποία ελέγχει την ενέργεια, τις τηλεπικοινωνίες και τις υποδομές. Το μυθιστόρημα μετατρέπεται σε μια μυστικιστική αλληγορία που αντιπαραθέτει τον πολιτισμό της Ανατολής στην παρακμή της Δύσης. Δεν πρόκειται για άβιατα μιας new age παραλογοτεχνίας, αλλά για μια επίδεξια, διαρθρωμένη στη λογική του Go, ιστορία, που στηρίζεται σε μια τραγική αντίληψη της ουσίας της ανθρώπινης ύπαρξης.

ΣΤΙΣ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ

Παρουσίαση βιβλίων

Π. Κουτσάκη - Β. Παπαθεοδώρου

Παρουσίαση του νέου αστυνομικού μυθιστορήματος του Πολυχρόνη Κουτσάκη: «Το ομορφότερο τέλος στον κόσμο» και του νέου μυθιστορήματος του Βασίλη Παπαθεοδώρου: «Τη νύχτα που έσβησαν τ' αστέρια» οργανώνουν ο Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Χανίων, η Ένωση Πνευματικών Δημιουργών Χανίων, οι Εκδόσεις Πατάκι και οι εκδόσεις Καστανιώτη το Σάββατο 29 Ιουνίου στις 8 μ.μ., στον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Χανίων (Νεώριο Μόρο).

Οι δύο πολυβραβευμένοι συγγραφείς θα βρεθούν για πρώτη φορά μαζί για να συζητήσουν για τα βιβλία τους. Μαζί τους, στο πάνελ, θα είναι ο κριτικός κινηματογράφου Παναγιώτης Μπούγιας.

